

OSAO Yhteiset tutkinnon osat, Ammatilliset perustutkinnot

OSAO Yhteiset tutkinnon osat, Ammatilliset perustutkinnot

Tässä asiakirjassa esitellään 1.8.2018 tai sen jälkeen voimaantulleiden perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien muodostuminen ja valinnaisuus. Yhteiset ammatilliset valinnaiset tutkinnon osat esitellään erillisessä asiakirjassa.

Tutkinnon perusteissa määrättyjen yhteisten tutkinnon osien pakollisten ja valinnaisten osaamistavoitteiden sisällöt ja osaamisen arviointi on kuvattu tutkinnon perusteissa.

Koulutuksen järjestäjän päättämät muiden valinnaisten osaamistavoitteiden sisällöt ja osaamisen arviointi on kuvattu tässä asiakirjassa. Paikalliset osa-alueet tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen pakollisten ja valinnaisten osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita.

Nimi	OSAO Yhteiset tutkinnon osat, Ammatilliset perustutkinnot
Perusteen nimi	Ammatillinen perustutkinto 2018: ytot+ yhteiset ammatilliset valinnaiset tutkinnon osat
Päätösnumero	§ 40
Hyväksyjä	vararehtori Raija Näppä
Päätöspäivämäärä	8.4.2019
Voimaantulopäivämäärä	8.4.2019

SISÄLTÖ

1. Yhteiset tutkinnon osat 35 osp.	1
1.1. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen (400012).	2
1.2. OSAO, Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Äidinkieltä jatko-opintoihin, 3 osp (1200).	6
1.3. OSAO, Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, paikallinen valinnainen osa-alue, Sukella suomeen, 1 osp (1010).	8
1.4. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, paikallinen valinnainen osa-alue, Ruotsia jatko-opintoihin, 3 osp (1022).	9
1.5. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Englannin kielen kertaus, 3 osp (1014).	11
1.6. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Englantia jatko-opintoihin, 3 osp (1015).	13
1.7. OSAO, Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Vieraan kielen alkeet espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp (1011).	15
1.8. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Vieraan kielen jatko-opinnot espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp (1018).	17
1.9. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Vieraan kielen syventävät opinnot espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp (1020).	19
1.10. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieralla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Kansainvälinen vaihto, 3 osp (90030).	22
1.11. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, IBCP Language development, 4 osp (1016).	25
1.12. OSAO, Toiminta digitaalisessa ympäristössä, paikallinen valinnainen osa-alue, Office-työkalut, 3 osp (1305).	27
1.13. OSAO, Toiminta digitaalisessa ympäristössä, paikallinen valinnainen osa-alue, Ohjelmointi, 3 osp (1306).	30
1.14. OSAO, Toiminta digitaalisessa ympäristössä, valinnainen paikallinen osa-alue, Sosiaalisen median julkaisutaidot työelämässä, 3 osp (1026).	32
1.15. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen (400013).	35
1.16. OSAO, Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Matematiikkaa jatko-opintoihin, 3 osp (1401).	37
1.17. OSAO, Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Yritysmatematiikka, 3 osp (1012).	39
1.18. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen (400014).	41

1.19. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, IBCP Personal and professional skills, 2 osp (1017).	46
1.20. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Itsenäisen asumisen perustaidot, 1 osp (1304).	48
1.21. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Opiskelijakuntatoiminta, 3 osp (1303).	50
1.22. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Opiskelijatutortoiminta, 3 osp (1301).	54
1.23. OSAO, Työelämässä toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Työelämän psykologiaa, 3 osp (1019).	58
1.24. OSAO, Yrittäjäyys ja yrittäjämäinen toiminta, paikallinen valinnainen osa-alue, Yritystoiminta tutuksi, 3 osp (1024).	59
1.25. OSAO, Työkyvy ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Esport tutuksi, 3 osp (1023).	61
1.26. OSAO, Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet, 3 osp (1240).	63
1.27. OSAO, Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Harrastuneisuus ja työkyvyn ylläpitäminen sekä työkykyvalmiuksien vahvistaminen, 3 osp (1241).	66

1. Yhteiset tutkinnon osat 35 osp

YHTEISET TUTKINNON OSAT | 35 OSP

Yhteiset tutkinnon osat sisältyvät kaikkiin ammatillisiin perustutkintoihin. Ne muodostuvat kolmesta tutkinnon osasta

- Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen
- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
- Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen

ja niiden osa-alueista. Yhteisiin tutkinnon osiin sisältyy pakollisia ja valinnaisia osaamistavoitteita.

Yhteisten tutkinnon osien pakolliset osaamistavoitteet

- Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp
- Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp
- Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp

Lisäksi yhteisiin tutkinnon osiin tulee sisältyä valinnaisia osaamistavoitteita opiskelijan valitsemasta yhdestä tai useammasta yhteisestä tutkinnon osasta ja tutkinnon osan osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että yhteisten tutkinnon osien 35 osaamispisteen laajuus täyttyy.

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet | 9 osp

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita.

Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.

Tutkinnon perusteissa määrättyjen valinnaisten osaamistavoitteiden tarjonta ja koulutuksen järjestäjän päättämät osaamistavoitteet (paikalliset valinnaiset osa-alueet) on esitelty tässä asiakirjassa.

Osaamisen hankkiminen yhteisissä tutkinnon osissa

Opiskelija hankkii tutkinnon osan osa-alueeseen liittyvää osaamista lähiopetuksessa, ajasta ja paikasta riippumatta verkko-oppimisympäristössä tai työpaikalla tapahtuvan oppimisen yhteydessä. Lisäksi osaamista voi hankkia esim. työsuhteessa työskennellessä tai toimiessa yrittäjänä.

Osa-alueisiin liittyviä oppimistehtäviä tehdään itsenäisesti ja opettajan, ohjaajan tai työpaikkaohjaajan ohjauksessa. Opiskelija dokumentoi oppimistaan.

Tarvittavan osaamisen hankkimisesta ja osaamisen osoittamisesta sovitaan opiskelijan kanssa henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa (HOKS).

Osaamisen arviointi yhteisissä tutkinnon osissa

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteiden saavuttaminen arvioidaan näytössä silloin, kun yhteinen tutkinnon osa tai sen osa-alue toteutetaan ammatillisen tutkinnon osan yhteydessä. Yhteisten tutkinnon osien suorittamiseksi vaadittava osaaminen voidaan tarvittaessa osoittaa myös muulla tavoin, esimerkiksi kirjallisissa tai suullisissa kokeissa.

Osaamisen arvioinnilla annetaan tietoa opiskelijan osaamisesta, varmistetaan tutkinnon perusteiden osaamistavoitteiden saavuttaminen sekä kehitetään edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijan osaamista arvioidaan monipuolisesti vertaamalla sitä tutkinnon perusteissa määrättyyn osaamiseen. Arvioinnin tulee kattaa kaikki suoritettavan tutkinnon osaamistavoitteet. Jos osaamisen arviointia on mukautettu taikka osaamistavoitteista on poikettu, osaamista

arvioidaan vertaamalla sitä opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Arvioijat arvioivat opiskelijan osaamisen yhteisten tutkinnon osien osalta osa-alueittain. Osaamisen arvioinnin perusteella arvioijat antavat yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden arvosanat osaamisen arviointiasteikon mukaisesti.

Yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden osaamisen arvioinnin toteuttaa ja arvioinnista päättää opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja. Silloin kun yhteinen tutkinnon osa tai sen osa-alue toteutetaan ja arvioidaan ammatillisen tutkinnon osan yhteydessä, osaamisen arvioinnissa voidaan kuulla työelämän edustajaa.

Arvioijilla tulee olla riittävä suoritettavaan tutkintoon ja erityisesti arvioitavaan yhteisen tutkinnon osan osa-alueeseen liittyvä ammattitaito ja osaaminen sekä riittävä perehtyneisyys arviointiin ja suoritettavan tutkinnon perusteisiin.

Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteiden soveltamisesta osaamisensa arviointiin.

Opiskelija voi pyytää arvioijilta kirjallisesti arvioinnin tarkistamista 14 päivän kuluessa siitä, kun hänellä on ollut tilaisuus saada arvioinnin tulokset sekä tieto arviointiperusteiden soveltamisesta suoritukseensa. Arvioijien on tehtävä päätös arvioinnin tarkistamisesta ilman aiheetonta viivytystä.

Tutkintokoulutuksen opiskelija voi pyytää asianomaiselta työelämätoimikunnalta kirjallisesti oikaisua arvioinnin tarkistamista koskevaan päätökseen. Oikaisua on pyydettävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos arviointi on ilmeisesti virheellinen, työelämätoimikunta voi määrätä uuden arvioinnin sekä perustellusta syystä edellyttää koulutuksen järjestäjää asettamaan uudet arvioijat.

Koulutuksen järjestäjän tulee järjestää mahdollisuus osaamisen osoittamisen uusimiseen, jos opiskelijan osaamisen arviointi on hylätty. Koulutuksen järjestäjän tulee järjestää opiskelijalle mahdollisuus myös osaamisen arvioinnin perusteella annetun hyväksytyt arvosanan korottamiseen.

1.1. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen (400012)

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen tutkinnon osan pakolliset osaamistavoitteet ovat:

- Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, 4 osp / viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, 4 osp
- Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, 1 osp
- Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, 3 osp,
- Toiminta digitaalisessa ympäristössä, 2 osp
- Taide ja luova ilmaisu, 1 osp

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen tutkinnon osan valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä:

- Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, 3 osp / viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, 3 osp
- Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, 3 osp
- Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, 3 osp
- Toiminta digitaalisessa ympäristössä, 3 osp
- Taide ja luova ilmaisu, 3 osp

tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita:

- Äidinkieltä jatko-opintoihin, 3 osp
- Sukella suomeen, 1 osp
- Ruotsia jatko-opintoihin, 3 osp
- Englannin kielen kertaus, 3 osp

- Englantia jatko-opintoihin, 3 osp
- Vieraan kielen alkeet espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp
- Vieraan kielen jatko-opinnot espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp
- Vieraan kielen syväntävät opinnot espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp
- Kansainvälinen vaihto, 3 osp
- IBCP Language development, 4 osp
- Office työkalut, 3 osp
- Ohjelmointi, 3 osp
- Sosiaalisen media julkaisutaidot, 3 osp

Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.

Osaamisen osoittaminen

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteiden saavuttaminen osoitetaan näytössä silloin, kun yhteinen tutkinnon osa tai sen osa-alue toteutetaan ammatillisen tutkinnon osan yhteydessä. Yhteisten tutkinnon osien suorittamiseksi vaadittava osaaminen voidaan tarvittaessa osoittaa myös muulla tavoin, esimerkiksi kirjallisissa tai suullisissa kokeissa.

Tutkinnon perusteissa määrättyt osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu perustutkintojen perusteiden kohdassa Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp (400012).

Koulutuksen järjestäjän päättämien muiden valinnaisten osa-alueiden osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu tämän dokumentin luvuissa 1.2-1.13.

Toteutukset

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
<p>OSAO Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, 4 osp osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue voidaan opiskella opintojen eri vaiheissa.</p> <p>Opiskeltavat sisältöalueet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opiskelutaidot, tiedonhankinta ja lähdekritiikki • referointi ja tiivistäminen • erilaiset vuorovaikutus- ja ryhmätyötilanteet • mielipiteen perustelu • tilanteen mukainen kieli • audiovisuaaliset tekstit • kielenhuolto • oman alan ja työelämän tekstikäytänteiden mukaiset tekstit • tekstien tulkinta • oman tekstin muokkaaminen palautteen ja itsearvioinnin pohjalta
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
<p>Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kirjallisten tuotosten ja suullisten esitysten perusteella.</p>

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

OSAO Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi, valinnainen, 3 osp osa-alue on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osan osa voidaan opiskella opintojen eri vaiheissa.

Opiskeltavat sisältöalueet:

- viestintä- ja vuorovaikutustaidot
- esiintymis- ja ryhmätyötaidot
- erilaisten tekstien tulkitseminen ja tuottaminen
- kirjallisuuden ja kielen muotojen ja merkityksien tunteminen

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kirjallisten tuotosten ja suullisten esitysten perusteella.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Suomi toisena kielenä -osa-alue voidaan tarjota opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame **tai** opiskelijalle, jonka tausta on siten monikielinen, ettei hänellä ole riittäviä kielellisiä valmiuksia opiskella *Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi* osa-alueen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Opiskelija hankkii osaamistavoitteiden mukaisen osaamisen osallistumalla lähiopetukseen tai työskentelemällä ajasta ja paikasta riippumatta verkko-oppimisympäristössä (Moodle) itsenäisesti tai opettajan ohjauksessa. Opiskelija voi hankkia osaamista henkilökohtaisen opintopolun mukaan myös työelämässä tai muussa oppilaitoksessa (esim. lukiossa).

Opetusta voidaan myös yhdistää toisiin yto-opintoihin tai ammatillisiin opintoihin, jolloin opetusta voi olla ammatillisissa työympäristöissä, kuten työsalissa, opetusravintolassa, hoituhuoneessa tai harjoitusyrityksessä.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Opettaja arvioi osaamisen opiskelijan tekemän dokumentoinnin, verkossa tehtyjen harjoitusten, erilaisten suullisten ja kirjallisten esitysten sekä mahdollisten kokeiden ja testien perusteella.

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, valinnainen 3 osp osa-alueen voivat valita perustutkinto-opiskelijat, joiden äidinkieli ei ole suomi ruotsi tai saame **tai** opiskelija, jonka tausta on siten monikielinen, ettei hänellä ole riittäviä kielellisiä valmiuksia opiskella *Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi* osa-alueen osaamistavoitteiden mukaisesti.

Osa-alue opiskellaan pakollisen osa-alueen *Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä* jälkeen.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kirjallisten tuotosten ja suullisten esitysten perusteella. Arvioinnista vastaa suomi toisena kielenä -opettaja tai äidinkielen opettaja.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi 1 osp osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä -valinnaisia opintoja.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan esim. kirjallisten ja suullisten kokeiden perusteella.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi 3 osp osa-alue on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Tutkinnon osan osa-alue opiskellaan Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp jälkeen.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan esim. kirjallisten ja suullisten kokeiden perusteella.

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, pakolliset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä osa-alue 3 osp on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä -valinnaisia opintoja.

Osa-alueessa opitaan

- toimimaan arki- ja työelämän vuorovaikutustilanteissa
- käyttämään vieraskielisiä tietolähteitä
- ymmärtämään kielikulttuurien välisiä eroja

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, pakolliset osaamistavoitteet, 3 osp jälkeen.

Osa-alueessa opitaan

- toimimaan työelämän vuorovaikutustilanteissa vieraalla kielellä
- ilmaisemaan ja perustelemaan mielipiteitään kulttuurierot huomioonottaen

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Toiminta digitaalisessa ympäristössä, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Toiminta digitaalisessa ympäristössä, pakolliset osaamistavoitteet 2 osp on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen valinnaisia osaamistavoitteita.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Opiskelija arvioi omaa osaamistaan läpi osa-alueen. Opiskelija dokumentoi omaa osaamistaan talletettujen oppimistehtävien avulla. Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Toiminta digitaalisessa ympäristössä, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Toiminta digitaalisessa ympäristössä, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan Toiminta digitaalisessa ympäristössä, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp jälkeen.
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Taide ja luova ilmaisu, pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Taide ja luova ilmaisu, pakolliset osaamistavoitteet, 1 ops on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Taide ja luova ilmaisu -valinnaisia opintoja.
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Opiskelija arvioi omaa osaamistaan läpi osa-alueen. Opiskelija dokumentoi omaa osaamistaan talletettujen oppimistehtävien avulla. Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. opiskelijan tuotosten perusteella.

Taide ja luova ilmaisu, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Taide ja luova ilmaisu, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp osa-alue on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille.
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Opiskelija arvioi omaa osaamistaan läpi osa-alueen. Opiskelija dokumentoi omaa osaamistaan talletettujen oppimistehtävien avulla. Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. opiskelijan tuotosten perusteella.

1.2. OSAO, Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Äidinkieltä jatko-opintoihin, 3 osp (1200)

Äidinkieltä jatko-opintoihin osa-alueessa vahvistat suomen kielen osaamista korkeakoulun jatko-opintoihin ja niiden pääsykokeisiin kielenhuollon sääntöjä hyödyntämällä. Osa-alueen aikana opit myös käyttämään lähdeviitteitä ja hyödyntämään alan kirjallisuutta omaan alaan liittyvien asiatekstien tuottamisessa.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1200

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- tulkita, tuottaa ja esittää omaan alaan liittyviä asiatekstejä
- vahvistaa jatko-opinnoissa tarvittavia suomen kielen taitoja
- käyttää lähdeviitteitä ja hyödyntää alan kirjallisuutta
- hyödyntää kielenhuollon sääntöjä

Arviointi

Omaan alaan liittyvien asiatekstien tulkinta, tuottaminen ja esittäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• Tulkitsee omaan alaan liittyvien tekstien piirteitä ja ymmärtää pääsykoevastauksen rakenteen.• Osaa ohjattuna tuottaa oman alan tekstejä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• Tulkitsee omaan liittyvien tekstien piirteitä hyvin ja osaa laatia pääsykoevastauksen.• Osaa tuottaa erilaisia oman alan tekstejä.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• Tulkitsee omaan liittyvien tekstien piirteitä kiitettävästi ja osaa laatia sujuvan pääsykoevastauksen.• Osaa tuottaa itsenäisesti ja sujuvasti oman alan tekstejä.

Lähdeviitteiden ymmärtäminen ja alan kirjallisuuden hyödyntäminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• Ymmärtää lähdeviitteiden merkityksen ja osaa ohjattuna hyödyntää alan kirjallisuutta.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• Käyttää hyvin lähteitä ja hyödyntää alan kirjallisuutta.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• Käyttää itsenäisesti ja sujuvasti lähteitä ja hyödyntää olennaista alan kirjallisuutta.

Asiatekstien oikeakielisyys

Asiatekstien oikeakielisyys	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• Ymmärtää erilaisia kielen rekistereitä ja tuottaa ohjattuna asiatekstiä.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• Käyttää erilaisia kielen rekistereitä ja tuottaa pääosin oikeakielistä hyvää asiatekstiä.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• Käyttää erilaisia kielen rekistereitä sujuvasti ja tuottaa oikeakielistä hyvää asiatekstiä.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.3. OSAO, Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi toisena kielenä, paikallinen valinnainen osa-alue, Sukella suomeen, 1 osp (1010)

Sukella suomeen osa-alueen aikana kartutat ammatillista ja yleistä suomen kielen sanastoasi sekä syvennät tietämystäsi suomen kielen rakenteesta.

Sukella suomeen osa-alueen voivat valita perustutkinto-opiskelijat,

- joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame **tai**
- opiskelija, jonka tausta on siten monikielinen, ettei hänellä ole riittäviä kielellisiä valmiuksia opiskella Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi pakollisten osaamistavoitteiden mukaisesti **ja**
- jotka eivät tukitoimista huolimatta ei yllä Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi T1-tasoon ja osaamistavoitteet katsotaan kohtuuttomiksi (tämä on aina poikkeaminen laki 531/2017 §66, asetus 673/2017 §3)

Laajuus

1.00

Koodi

1010

Tavoitteet

Opiskelija

- käyttää suomen kielen rakenteita kirjallisessa ja suullisessa viestinnässä
- hallitsee yleissanaston lisäksi työelämän sanastoa

Arviointi

Opiskelija käyttää suomen kielen rakenteita kirjallisessa ja suullisessa viestinnässä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää suomen kielen rakenteita ymmärrettävästi vaikkakin tehden useita kielioppivirheitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää suomen kielen rakenteita toisinaan melko sujuvasti tehden jonkin verran kielioppivirheitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• käyttää suomen kielen rakenteita pääosin sujuvasti ja välillä jopa virheettömästi

Opiskelija hallitsee yleissanaston lisäksi työelämän sanastoa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa kertoa ymmärrettävästi opiskelustaan ja itsestään käyttäen osittain työelämään liittyvää sanastoa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• osaa kertoa opiskelustaan, työkokemuksistaan ja itsestään työntekijänä melko sujuvasti käyttäen työelämän ja oman alansa sanastoa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• osaa kertoa opiskelustaan, työkokemuksistaan ja itsestään työntekijänä sujuvasti käyttäen monipuolista työelämän ja oman alansa sanastoa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisten tuotosten ja suullisten esitysten perusteella.

Osaamisen arvioijana toimii S2-opettaja tai äidinkielen opettaja.

1.4. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi, paikallinen

valinnainen osa-alue, Ruotsia jatko-opintoihin, 3 osp (1022)

Ruotsia jatko-opintoihin osa-alueessa hankit osaamista korkeakoulun jatko-opintoihin ja niiden pääsykokeisiin. Osa-alueen aikana opit ruotsin kielen rakenteita. Lisäksi hankit osaamista ruotsin kielisten tekstien kirjoittamiseen ja puhutun kielen vahvistamiseen.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat, joilla on pakollisen Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä osa-alueen osaamistavoitteiden mukaista osoitettua osaamista.

Laajuus

3.00

Koodi

1022

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- tulkita asiatekstejä ja kuultua kieltä
- viestiä työhön liittyen suullisesti ja kirjallisesti
- vahvistaa jatko-opinnoissa tarvittavia ruotsin kielen kielioppirakenteita.

Arviointi

Opiskelija tulkitsee asiatekstejä ja kuultua kieltä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa asiateksteistä yksinkertaisia ja tutuimpia fraaseja• ymmärtää pääkohdat selkeästi yksinkertaisesta puheesta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• tulkitsee asiatekstejä• ymmärtää useimmiten pääkohdat puheesta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• tulkitsee asiatekstejä sujuvasti• ymmärtää selkeää puhetta

Opiskelija osaa viestiä työhön liittyen suullisesti ja kirjallisesti.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa muodostaa lyhyitä ja yksinkertaisia viestejä sekä suullisesti että kirjallisesti

Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • viestii tavanomaisissa työelämän tilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • viestii melko sujuvasti ja tuottaa työelämään liittyviä lyhyitä tekstejä sekä suullisesti että kirjallisesti

Opiskelija vahvistaa jatko-opinnoissa tarvittavia ruotsin kielen kielioppirakenteita.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa peruskielioppisääntöjä ja osaa tuottaa yksinkertaisimpia rakenteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee peruskielioppisääntöjä ja osaa käyttää niitä teksteissään
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee kielioppisääntöjä ja hyödyntää niitä sujuvasti tekstin tuottamisessa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.5. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Englannin kielen kertaus, 3 osp (1014)

Englannin kielen kertaus osa-alueessa hankit perusvalmiuksia englannin kielisen ammattisanaston ja ammattikielen osaamisen hankkimista varten. Osa-alueen aikana kertaat ja vahvistat englannin kielen perusasioita liittyen rakenteisiin, sanastoon, ääntämiseen ja yleisesti puhumiseen. Opinnoissa kerrataan englannin kielen perusasioita, joita on opiskeltu perusasteen koulutuksessa.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1014

Tavoitteet

Opiskelija

- toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa vieraalla kielellä
- lukee ja ymmärtää lyhyeen kerrontaan liittyviä tekstejä ja osaa tuottaa lyhyitä yksinkertaisia tekstejä
- kehittää sanavarastoaan ja keskeisten rakenteiden hallintaa.

Osaamistavoitteet ja materiaalit ovat Eurooppalaisen viitekehyksen asteikon A-tasoa.

Arviointi

Opiskelija toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa vieraalla kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pystyy seuraamaan yksinkertaisia, välittömiin tilanteisiin tai omaan kokemukseen liittyviä keskusteluja• osaa kertoa lyhyesti itsestään ja lähipiiristään• selviytyy kaikkein yksinkertaisimmista vuoropuheluista ja palvelutilanteista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• pystyy ymmärtämään yksinkertaista puhetta tai seuraamaan keskustelua aiheista, jotka ovat hänelle välittömän tärkeitä• selviytyy yksinkertaisista sosiaalisista kohtaamisista ja tavallisimmista palvelutilanteista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia• pystyy osallistumaan rutiininomaisiin keskusteluihin omista tai itselleen tärkeistä asioista

Opiskelija ymmärtää lyhyeen kerrontaan liittyviä tekstejä ja osaa tuottaa lyhyitä yksinkertaisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää hyvin lyhyitä viestejä, joissa käsitellään arkielämää ja rutiinitapahtumia tai annetaan yksinkertaisia ohjeita• Osaa kirjoittaa muutamia yksilauseisia virkkeitä
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää tekstin pääajatuksen ja joitain yksityiskohtia parin lauseen mittaisista teksteistä • osaa kirjoittaa lyhyitä, yksinkertaisia viestejä, jotka liittyvät arkisiin tarpeisiin sekä yksinkertaisia, luettelomaisia kuvauksia hyvin tutuista aiheista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää pääkohdat ja joitain yksityiskohtia muutaman kappaleen pituisista viesteistä jonkin verran vaativissa arkisissa yhteyksissä • osaa kirjoittaa hyvin lyhyen, yksinkertaisen kuvauksen tapahtumista, menneistä toimista ja henkilökohtaisista kokemuksista ja elinympäristönsä arkipäiväisistä puolista

Opiskelija kehittää sanavarastoaan ja keskeisten rakenteiden hallintaa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa hyvin suppean perussanaston, joitakin tilannesidonnaisia ilmaisuja ja peruskieliopin aineksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja keskeisimpiä rakenteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • osaa kohtalaisen hyvin tavallisen, jokapäiväisen sanaston ja jonkin verran idiomattisia ilmaisuja • osaa useita keskeisimpiä rakenteita

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.6. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Englantia jatko-opintoihin, 3 osp (1015)

Englantia jatko-opintoihin osa-alueessa hankit osaamista korkeakoulun jatko-opintoihin ja niiden pääsykokeisiin. Osa-alueen aikana opit englannin kielen rakenteita kuten aikamuotoja, prepositioita, artikkeleita ja genetiivi-rakenteita. Lisäksi hankit osaamista englannin kielisten tekstien kirjoittamiseen ja puhutun kielen vahvistamiseen.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat, joilla on pakollisen Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä osa-alueen osaamistavoitteiden mukaista osoitettua osaamista.

Laajuus

3.00

Koodi

1015

Tavoitteet

Opiskelija

- tulkitsee asiatekstejä ja kuultua kieltä
- viestii työhön liittyen suullisesti ja kirjallisesti
- vahvistaa jatko-opinnoissa tarvittavia englannin kielen kielioppirakenteiden hallintaa.

Arviointi

Opiskelija tulkitsee asiatekstejä ja kuultua kieltä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa asiateksteistä yksinkertaisia ja tutuimpia fraaseja • ymmärtää pääkohdat selkeästä yksinkertaisesta puheesta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee asiatekstejä • ymmärtää useimmiten pääkohdat pitkästä puheesta
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • tulkitsee asiatekstejä itsenäisesti ja sujuvasti • ymmärtää pitkästä syntyperäisen puhujan puhetta

Opiskelija osaa viestiä työhön liittyen suullisesti ja kirjallisesti.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa muodostaa lyhyitä ja yksinkertaisia työelämään liittyviä viestejä sekä suullisesti että kirjallisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • viestii tavanomaisissa työelämän tilanteissa hyvin sekä suullisesti että kirjallisesti

Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • viestii sujuvasti ja tuottaa työelämään liittyviä pitempiäkin tekstejä sekä suullisesti että kirjallisesti

Opiskelija vahvistaa jatko-opinnoissa tarvittavia englannin kielen kielioppirakenteiden hallintaa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa peruskielioppisääntöjä ja osaa tuottaa yksinkertaisimpia rakenteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee hyvin peruskielioppisääntöjä ja osaa soveltaa niitä teksteihinsä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee monipuolisesti kielioppisääntöjä ja hyödyntää niitä sujuvasti tekstin tuottamisessa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.7. OSAO, Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Vieraan kielen alkeet espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp (1011)

Vieraan kielen alkeet osa-alueessa hankit osaamista saksan, espanjan, venäjän tai ranskan kielen alkeista. Osa-alueessa opit kielen perusrakenteita ja selviytymään tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1011

Tavoitteet

Opiskelija

- perehtyy kirjainmerkkeihin, äänteisiin, sanastoon ja perusrakenteisiin
- selviytyä tavanomaisista arkielämän vuorovaikutustilanteista

- hakee tietoa eri tietolähteistä lauseiden ymmärtämiseen ja tuottamiseen
- saa valmiuksia toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä
- oppii käyttämään kielenopiskelumenetelmiä monipuolisesti

Arviointi

Kielen perusrakenteet ja sanasto	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • Tunnistaa kielen perusäänteet ja kirjainmerkit sanoissa ja lauseissa.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • Tuottaa ohjatusti helppoja lauseita.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • Tuottaa itsenäisesti yksinkertaisia lauseita käyttäen monipuolisempaa sanastoa.

Viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa toimiminen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • Pystyy muutamalla sanalla kertomaan itsestään ja esittämään mallin mukaan tavanomaisia kysymyksiä.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • Vastaa mallin mukaan tavanomaisiin kysymyksiin, kun puhekumppani puhuu hitaasti ja selkeästi.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuu jonkin verran arkielämään liittyvään keskusteluun, kun keskustelukumppani puhuu hitaasti ja selkeästi.

Tiedonhaku	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää ohjattuna eri tietolähteitä.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää eri tietolähteitä ymmärtämisen apuna.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää eri tietolähteitä ymmärtämisen ja tuottamisen apuna.

Monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä toimiminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> Tuntee kielialueen kulttuuria.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> Ymmärtää kielialueen kulttuuria.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> Pystyy auttavasti toimimaan kieliympäristössä.

Kielen oppimisen kehittäminen	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> Tunnistaa omat kielen oppimisstrategiansa.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> Arvioi kielen oppimisen tapojaan ja niiden vahvuuksia ja heikkouksia.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistaa oppimistaan kokeilemalla uusia kielen oppimisen tapoja.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.8. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Vieraan kielen jatko-opinnot espanja/ranska/saksa/venäjä, 3 osp (1018)

Vieraan kielen jatko-opinnot osa-alueessa hankit osaamista saksan, espanjan, venäjän tai ranskan kielen perustaidoista. Opinnot laajentavat vieraan kielen alkeissa aloitetun vieraan kielen osaamista. Osa-alueessa opit kehittämään sanastoa ja perusrakenteita sekä selviytymään tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat, joilla on jo osaamista vieraan kielen alkeista.

Laajuus

3.00

Koodi

1018

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- kehittää vieraan kielen sanastoa ja perusrakenteita
- selviytyä tavanomaisista arkielämän vuorovaikutustilanteista
- tuottaa ja ymmärtää yksinkertaisia lyhyitä tekstejä
- toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Arviointi

Opiskelija kehittää vieraan kielen sanastoa ja perusrakenteita.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osaa hyvin suppean perussanaston, joitakin tilannesidonnaisia ilmaisuja ja peruskieliopin aineksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja keskeisimpiä rakenteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• osaa kohtalaisen hyvin tavallisen, jokapäiväisen sanaston ja useita keskeisimpiä rakenteita

Opiskelija selviytyy tavanomaisista arkielämän vuorovaikutustilanteista.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• pystyy kertomaan lyhyesti itsestään ja esittämään tavanomaisia kysymyksiä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• vastaa tavanomaisiin kysymyksiin, kun puhekumppani puhuu hitaasti ja selkeästi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• osallistuu arkielämään liittyvään keskusteluun, kun keskustelukumppani puhuu hitaasti ja selkeästi

Opiskelija osaa tuottaa ja ymmärtää yksinkertaisia lyhyitä tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kirjoittaa ohjattuna ja apuvälineitä käyttäen lyhyitä tekstejä• pystyy löytämään tarvitsemansa yksittäisen tiedon lyhyestä tekstistä
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa apuvälineitä käyttäen lyhyitä tekstejä ymmärtää yksinkertaisia ja kaikkein tavanomaisinta sanastoa sisältäviä lyhyitä tekstejä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa lyhyitä tekstejä ymmärtää tavanomaista sanastoa sisältäviä lyhyitä tekstejä

Opiskelija toimii monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee kielialueen kulttuuria
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> ymmärtää kielialueen kulttuuria
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> pystyy toimimaan kieliympäristössä

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.9. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Vieraan kielen syventävät opinnot espanja/ ranska/saksa/venäjä, 3 osp (1020)

Vieraan kielen syventävät opinnot osa-alueessa hankit osaamista saksan, espanjan, venäjän tai ranskan kielen peruskielitaidon syventämiseen. Opinnot syventävät vieraan kielen jatko-opinnoissa hankittua peruskielitaitoa. Osa-alueessa opit laajentamaan sanastoa ja perusrakenteita, tuottamaan tekstejä sekä selviytymään arkielämän vuorovaikutustilanteissa.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat, joilla on jo osaamista vieraan kielen peruskielitaidosta (alkeet ja jatko-opinnot).

Laajuus

3.00

Koodi

1020

Tavoitteet

Opiskelija

- laajentaa vieraan kielen sanaston ja perusrakenteiden osaamista
- selviytyy arkielämän vuorovaikutustilanteista
- tuottaa ja ymmärtää yksinkertaisia tekstejä
- kehittää valmiuksiaan toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Arviointi

Opiskelija laajentaa vieraan kielen sanaston ja perusrakenteiden osaamista.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa suppean perussanaston, tilannesidonnaisia ilmaisuja ja peruskieliopin aineksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa perussanaston ja keskeisimmät rakenteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • osaa tavallisen, jokapäiväisen sanaston ja jonkin verran idiomaattisia ilmaisuja • osaa käyttää keskeisimpiä rakenteita oikein

Opiskelija selviytyy arkielämän vuorovaikutustilanteista.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy seuraamaan yksinkertaisia, välittömiin tilanteisiin tai omaan kokemukseen liittyviä keskusteluja • osaa kertoa lyhyesti itsestään ja lähipiiristään • selviytyy kaikkein yksinkertaisimmista vuoropuheluista ja palvelutilanteista
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy ymmärtämään yksinkertaista puhetta tai seuraamaan keskustelua aiheista, jotka ovat hänelle välittömän tärkeitä • selviytyy yksinkertaisista sosiaalisista kohtaamisista ja tavallisimmista palvelutilanteista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia • pystyy osallistumaan rutiinomaisiin keskusteluihin omista tai itselleen tärkeistä asioista

Opiskelija osaa tuottaa ja ymmärtää yksinkertaisia tekstejä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää hyvin lyhyitä viestejä, joissa käsitellään arkielämää ja rutiinitapahtumia tai annetaan yksinkertaisia ohjeita • osaa kirjoittaa muutamia yksilauseisia virkkeitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää tekstin pääajatukset ja joitain yksityiskohtia parin lauseen mittaisista teksteistä • osaa kirjoittaa lyhyitä, yksinkertaisia viestejä, jotka liittyvät arkisiin tarpeisiin sekä yksinkertaisia, luettelomaisia kuvauksia hyvin tutuista aiheista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää pääkohdat ja joitain yksityiskohtia muutaman kappaleen pituisista viesteistä jonkin verran vaativissa arkisissa yhteyksissä • osaa kirjoittaa hyvin lyhyen, yksinkertaisen kuvauksen tapahtumista, menneistä toimista ja henkilökohtaisista kokemuksista ja elinympäristönsä arkipäiväisistä puolista

Opiskelija kehittää valmiuksiaan toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee kielialueen kulttuuria
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee monipuolisesti kielialueen kulttuuria
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • pystyy toiminaan kieliympäristössä ja huomioimaan toiminnassaan kulttuurin erityispiirteet

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.10. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieralla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, Kansainvälinen vaihto, 3 osp (90030)

Kansainvälinen vaihto osa-alueessa valmistaudut kansainväliseen vaihtojaksoon. Osa-alueen aikana opiskelet ammattialaasi tai työskentelet ammattialallasi ulkomailla. Osa-alue opiskellaan ennen kansainvälistä vaihtoa valmistautumalla vaihtoon pääsääntöisesti tekemällä oppimistehtäviä verkko-oppimisympäristössä ja vaihdon aikana opiskelemalla tai työskentelemällä kansainvälisessä vaihtokohteessa.

Tämä osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille, jotka lähtevät kansainväliseen vaihtoon.

Laajuus

3.00

Koodi

90030

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- laatia Europass CV:n ja motivaatiokirjeen englannin kielellä
- valmistautua opiskeluun tai työskentelyyn Suomen ulkopuolella
- esitellä Suomea ja koulutustaan suomen ja englannin kielellä
- toimia, käyttäytyä ja pukeutua tilanteen mukaisesti ja työskentelyyn edellyttämällä tavalla
- ottaa huomioon eri kulttuuriryhmien keskeiset traditiot ja niiden vaikutukset toimintaan omalla alallaan.

Arviointi

Opiskelija laatii Europass CV:n ja motivaatiokirjeen englannin kielellä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• laatii suppean ja kielellisesti heikon Europass CV:n ja motivaatiokirjeen ja niissä on asiapuutteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• laatii lähetyskelpoisen Europass CV:n ja motivaatiokirjeen mutta muutamia virheitä ja asiapuutteita saattaa esiintyä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• laatii edustavan ja selkeän Europass CV:n ja motivaatiokirjeen, jotka sisältävät kaikki oleelliset tiedot lähes virheettömällä kielellä

Opiskelija valmistautuu opiskeluun tai työskentelyyn Suomen ulkopuolella.

Opiskelija

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tutustuu joihinkin yksittäisiin kohdemaan historiaan, kulttuuriin, uskontoon ja tapoihin, sekä työpaikkakulttuuriin perehtyy kohdemaan kieleen siten, että hän selviää yksinkertaisella kielitaidolla esim. hätätilanteessa selvittää ohjatusti ulkomaisen työ- tai opiskelupaikkansa yhteystiedot, yhteyshenkilön ja olosuhteita tutustuu ohjatusti kohdemaan ja kaupungin turvallisuustilanteeseen ja tietää miten toimia hätätilanteissa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> selvittää tärkeimmät kohdemaan historiaan, kulttuuriin, uskontoon ja tapoihin ja työpaikkakulttuuriin liittyvät asiat perehtyy kohdemaan kieleen siten, että hän tuntee tärkeimmät kohteliaisuusfraasit ja selviytyy yksinkertaisella kielitaidolla esim. hätätilanteessa selvittää ulkomaisen työ- tai opiskelupaikkansa yhteystiedot, yhteyshenkilön, olosuhteet tutustuu kohdemaan ja kaupungin turvallisuusohjeisiin, varautuu mahdollisiin riskeihin ja osaa toimia mahdollisissa hätätilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> selvittää monipuolisesti ja analysoi kohdemaan historiaan, kulttuuriin, uskontoon ja tapoihin ja työpaikkakulttuuriin liittyviä asioita perehtyy kohdemaan kieleen siten, että hän tuntee tärkeimmät kohteliaisuusfraasit ja selviytyy yksinkertaisella kielitaidolla tavallisimmissa arki- ja hätätilanteessa selvittää ulkomaisen työ- tai opiskelupaikkansa yhteystiedot, yhteyshenkilön, olosuhteet ja valmistautuu niihin huolellisesti tutustuu monipuolisesti kohdemaan ja kaupungin turvallisuusohjeisiin, arvioi mahdollisia riskejä ja osaa toimia mahdollisissa hätätilanteissa

Opiskelija esitelee Suomea ja koulutustaan englannin kielellä

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laatii englanniksi suppean esityksen Suomesta, omasta alasta ja koulutuksestaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • laatii englanniksi selkeän ja tärkeimmät asiat sisältävän esityksen Suomesta, omasta alasta ja koulutuksestaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • laatii englanniksi kattavan, kieleltään ja sisällöltään selkeän esityksen Suomesta, omasta alasta ja koulutuksestaan

Opiskelija toimii, käyttäytyy ja puukeutuu tilanteen mukaisesti ja työkuultuurin edellyttämällä tavalla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • toimii, käyttäytyy ja puukeutuu työ- tai opiskelupaikan edellyttämällä tavalla tavallisissa tilanteissa tarvitte ajoittain opastusta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • toimii, käyttäytyy ja puukeutuu työ- tai opiskelupaikan työkuultuurin edellyttämällä tavalla tavallisissa tilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • toimii, käyttäytyy ja puukeutuu työ- tai opiskelupaikan työkuultuurin edellyttämällä tavalla erilaisissaja vaihtelevissa tilanteissa

Opiskelija ottaa huomioon eri kuultuuriryhmien keskeiset traditiot ja niiden vaikutukset toimintaan omalla alallaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee eri kuultuuriryhmien keskeisimpiä traditioita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee eri kuultuuriryhmien keskeiset traditiot ja huomioi niiden vaikutusta omalla alallaan
Hyvä H4	

Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tuntee eri kulttuuriryhmien keskeiset traditiot ja huomioi ja analysoi niiden vaikutuksen omalla alallaan
---------------	---

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa ennen kansainvälistä vaihtojaksoa tehtävien kirjallisten oppimistehtävien ja haastattelujen perusteella sekä vaihdosta saatujen palautteiden, dokumenttien ja loppuraportin perusteella.

1.11. OSAO, Viestintä- ja vuorovaikutus vieraalla kielellä, paikallinen valinnainen osa-alue, IBCP Language development, 4 osp (1016)

IBCP Language development osa-alue kuuluu IB Career-related Program opintoihin. Osaamistavoitteet ja arvioinnin kohteet on kuvattu tarkemmin International Baccalaureate Organization, Language Development Guide-dokumentissa.

Basic knowledge is studied in different contexts according to student's individual plan. Each student has a different starting point, goals and needs. The choice of what language to study is up to the student and the teacher. Language development encourages students to improve their proficiency in a language other than their best language.

Students are expected to devote a minimum of 50 hours (60 min) to language development.

CP students are required to maintain and complete a language portfolio to document their learning activities and provide evidence of language engagement and development.

Assessment of learning is based on IB Language development guide instructions. Assessment is carried out by the supervising teacher of Language development.

Laajuus

4.00

Koodi

1016

Tavoitteet

In language development, the objective is to develop students' linguistic abilities in

- oral communication
- visual interpretation
- reading comprehension
- writing.

Arviointi

Students develop their linguistic abilities in oral communication.
Students

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate slight advancement in oral communication
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate clear advancement in oral communication
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate extensive advancement in oral communication

Students develop their linguistic abilities in visual interpretation.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate slight advancement in visual interpretation
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate clear advancement in visual interpretation
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate extensive advancement in visual interpretation

Students develop their linguistic abilities in reading comprehension.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate slight advancement in reading comprehension
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate clear advancement in reading comprehension
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate extensive advancement in reading comprehension

Students develop their linguistic abilities in writing.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate slight advancement in writing
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate clear advancement in writing
Hyvä H4	

1.12. OSAO, Toiminta digitaalisessa ympäristössä, paikallinen valinnainen osa-alue, Office-työkalut, 3 osp (1305)

Office-työkalut osa-alueessa hankit osaamista Office työkalujen käyttämiseen. Osa-alueessa opit käyttämään Wordia ja Exceliä monipuolisesti arkielämän ja työelämän tilanteissa, Powerpointia ja/tai Swayta monipuolisesti esitysgrafiikan tekemiseen, Onenotea monipuolisesti jäsenneiltyjen muistiinpanojen tekemiseen ja tekemään kyselyn Forms-sovelluksella.

Word tekstinkäsittelyohjelma:

- perusmuotoilut
- asiakirjastandardi-muotoisen dokumentin teko
- kaavaeditori
- kuva- ja muototoiminnot
- smartArt-objektit
- sivunumeroinnit
- taulukkojen tekeminen
- sisällysluettelon teko
- eri tyylien käyttö
- sähköinen lomake
- yksinkertaisen makron teko
- dokumentin suojaus
- näyttöleikkeet
- anfangi
- kommenttien lisääminen
- online-videon lisääminen

Excel taulukkolaskentaohjelma:

- solujen muotoilu
- kaavojen syöttäminen ja kopiointi eri tilanteissa
- suora ja suhteellinen viittaus
- kuvaajien teko
- funktioiden käyttö (esim. summa, keskiarvo, laske.jos, jos, phaku)

Powerpoint ja/tai Sway esitysgrafiikkaohjelmat:

- videoiden ja kuvien lisääminen esitykseen
- näyttöleiketoiminto
- animoinnit ja siirtymistehosteet
- esitysasetusten muokkaaminen

Onenote-sovellus:

- monipuolisesti jäsenneiltyjen muistiinpanojen tekeminen esimerkiksi nettiluennoilta

Forms-sovellus

- kyselyn tekeminen sisältäen eri kysymys- ja vastaustyyppisiä sekä kyselyn jakaminen sähköisesti ja tuloksien tarkastelu

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1305

Tavoitteet

Opiskelija:

- käyttää Wordia monipuolisesti arkielämän ja työelämän tilanteissa.
- käyttää Exceliä monipuolisesti arkielämän ja työelämän tilanteissa.
- käyttää Powerpointia ja/tai Swayta monipuolisesti esitysgrafiikan tekemiseen.
- käyttää Onenotea monipuolisesti jäseneltyjen muistiinpanojen tekemiseen
- tekee kyselyn Forms-sovelluksella sisältäen eri kysymys- ja vastaustyyppisiä sekä osaa jakaa kyselyn sähköisesti ja tarkastella kyselyn tuloksia.

Arviointi

Opiskelija käyttää Wordia monipuolisesti arkielämän ja työelämän tilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää Wordin perustoimintoja.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää Wordin perustoimintoja itsenäisesti ja hakee tarvittaessa tietoa eri toimintojen käytöstä esim. youtuben avulla.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• käyttää Wordin toimintoja itsenäisesti ja sujuvasti ja hakee tarvittaessa tietoa eri toimintojen käytöstä esim. youtuben avulla. Osaa soveltaa oppimaansa ja kykenee itsenäisesti harjoittelemaan uusia toimintoja.

Opiskelija käyttää Exceliä monipuolisesti arkielämän ja työelämän tilanteissa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• käyttää Excelin perustoimintoja.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• käyttää Excelin perustoimintoja itsenäisesti ja hakee tarvittaessa tietoa eri toimintojen käytöstä esim. youtuben avulla.
Hyvä H4	

Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää Excelin toimintoja itsenäisesti ja sujuvasti ja hakee tarvittaessa tietoa eri toimintojen käytöstä esim. youtuben avulla. Osaa soveltaa oppimaansa ja kykenee itsenäisesti harjoittelemaan uusia toimintoja.
---------------	--

Opiskelija käyttää Powerpointia ja/tai Swayta monipuolisesti esitysgrafiikan tekemiseen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää Powerpointin ja Swayn perustoimintoja ja muodostaa esityksiä.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää Powerpointin ja Swayn toimintoja itsenäisesti ja muodostaa selkeitä esityksiä.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää Powerpointin ja Swayn toimintoja itsenäisesti ja sujuvasti ja muodostaa selkeitä esityksiä. Osaa soveltaa oppimaansa ja kykenee itsenäisesti harjoittelemaan uusia toimintoja.

Opiskelija käyttää Onenotea monipuolisesti jäsenltyjen muistiinpanojen tekemiseen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää Onenotea muistiinpanojen tekemiseen.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää Onenotea muistiinpanojen tekemiseen monipuolisesti.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää Onenotea muistiinpanojen tekemiseen monipuolisesti ja sujuvasti.

Opiskelija tekee kyselyn Forms-sovelluksella sisältäen eri kysymys- ja vastaustyyppisiä sekä osaa jakaa kyselyn sähköisesti ja tarkastella kyselyn tuloksia.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • Käyttää Formsia kyselyjen tekemiseen, ja osaa tarkistaa vastauksia.
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> Käyttää Formsia kyselyjen tekemiseen, ja osaa itsenäisesti jakaa kyselyn ja tulkita vastauksia.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> Käyttää Formsia sujuvasti kyselyjen tekemiseen, ja osaa itsenäisesti jakaa kyselyn ja tulkita vastauksia.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisilla kokeilla ja tehtävillä sekä tekemällä itsearviointia omasta osaamisestaan osa-alueen aikana,

1.13. OSAO, Toiminta digitaalisessa ympäristössä, paikallinen valinnainen osa-alue, Ohjelmointi, 3 osp (1306)

Ohjelmointi osa-alueessa hankit osaamista pienimuotoiseen ohjelmointityöhön. Osa-alueessa opit ohjelmoinnin perusrakenteet ja -käsitteet, ratkaisemaan pienimuotoisia ongelmia ja toteuttamaan pieniä ohjelmia.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1306

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- käyttää ohjelmoinnin perusrakenteita ja -käsitteitä (algoritminen ongelmanratkaisu, askeleittain tarkentaminen, ohjausrakenteet, modulaarinen ohjelmointi, tietotyypit, luokka ja olio, merkkijonot, taulukot)
- ratkaista pienimuotoisia ongelmia ja toteuttaa pieniä ohjelmia
- hyödyntää valittua ohjelmointiympäristöä
- arvioida omaa osaamistaan ja valmiuksiaan ohjelmointityössä ja ohjelmoinnin opiskelussa

Arviointi

Opiskelija osaa ohjelmoinnin perustekniikat	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osaa suunnitella ja kuvata yksinkertaisia ohjelman osia

	<ul style="list-style-type: none"> osaa tulkita pienen ohjelman kuvauksen
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> osaa suunnitella ja kuvata pienen ohjelman tai sen osan rakenteen osaa jakaa pienen ohjelmointityön osiin ja kuvata osien rakenteita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> osaa itsenäisesti suunnitella ja kuvata pienen ohjelman rakenteen osaa itsenäisesti jakaa ohjelmointityön osiin ja kuvata osat ja niiden välisen yhteistyön

Opiskelija osaa käyttää ohjelmoinnin perusrakenteita ja -käsitteitä	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee ohjelmoinnin keskeisimmät peruskäsitteet käyttää muuttujia, vakioita ja tärkeimpiä tietotyyppisiä yksinkertaisissa ohjelmointitehtävissä ohjelmoi ohjatusti pieniä ohjelmia tai ohjelman osia, jotka sisältävät peräkkäis-, valinta- ja toistorakenteita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee ohjelmoinnin peruskäsitteet tuntee kääntäjän ja tulkin toiminnan käyttää muuttujia, vakioita tietotyyppisiä ja ohjelmointikielen valmiita funktioita ohjelmoi pienen ohjelman, joka sisältää peräkkäis-, valinta- ja toistorakenteita, laskentalogiikkaa sekä käyttöliittymän
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tuntee ohjelmoinnin peruskäsitteet ja osaa käyttää niitä ymmärtää kääntäjän ja tulkin toiminnan hyödyntää itsenäisesti ja monipuolisesti muuttujia, taulukoita, vakioita tietotyyppisiä ja ohjelmointikielen valmiita funktioita ohjelmoi itsenäisesti pieniä ohjelmia, jotka sisältävät peräkkäis-, valinta- ja toistorakenteita, laskentalogiikkaa sekä käyttöliittymän

Opiskelija osaa hyödyntää valittua ohjelmointiympäristöä

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> kirjoittaa ohjelmakoodin, kääntää ohjelman ja suorittaa sen valitussa ohjelmointiympäristössä tulkitssee ohjelmointiympäristön antamia virheilmoituksia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää käytettävää ohjelmointiympäristöä ohjelmointikoodin kirjoittamisessa, ohjelman kääntämisessä ja ohjelman suorittamisessa tulkitssee ohjelmointiympäristön antamia virheilmoituksia löytää käytettävän ohjelmointikielen dokumentaatiosta tavallisimmin käytettyjä funktioita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää itsenäisesti ja monipuolisesti käytettävää ohjelmointiympäristöä ohjelmointikoodin kirjoittamisessa, ohjelman kääntämisessä ja ohjelman suorittamisessa hyödyntää valitun ohjelmointiympäristön tarjoamia toimintoja ohjelmointivirheiden etsimisessä hyödyntää itsenäisesti ohjelmointiympäristön ja käytettävän ohjelmointikielen dokumentaation avulla valmiita luokkakirjastoja ja funktioita

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisilla tehtävillä ja kokeilla. Opiskelija arvioi omaa osaamistaan läpi tutkinnon osan osa-alueen.

1.14. OSAO, Toiminta digitaalisessa ympäristössä, valinnainen paikallinen osa-alue, Sosiaalisen median julkaisutaidot työelämässä, 3 osp (1026)

Sosiaalisen median julkaisutaidot työelämässä osa-alueessa opit tuottamaan ja julkaisemaan sisältöä yrityksen somekanavissa.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1026

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- ymmärtää yrityksen graafisen ohjeistuksen ja kielenkäytön (tone of voice) merkityksen
- kuvata mobiililaitteilla sekä valokuvia ja lyhyitä videoita
- muokata kuvaamansa materiaalin julkaisukelpoiseksi
- tuottaa tekstiä somekanaviin
- eri kanavien julkaisuperiaatteet.

Arviointi

Opiskelija ymmärtää yrityksen graafisen ohjeistuksen ja kielenkäytön (tone of voice) merkityksen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tietää yrityksen graafisen ohjaistuksen ja kielenkäytön periaatteet mutta tarvitsee ohjausta niiden noudattamisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• tuntee yrityksen graafisen ohjaistuksen ja kielenkäytön periaatteet ja noudattaa niitä tavanomaisissa julkaisuissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää yrityksen graafisen ohjaistuksen ja kielenkäytön periaatteet ja soveltaa niitä itsenäisesti

Opiskelija osaa kuvata mobiililaitteilla valokuvia ja lyhyitä videoita.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• kuvaa mobiililaitteilla valokuvia ja videokuvaa automaattiasetuksilla
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• määrittää mobiililaitteen kameran asetukset ja säätää niitä kuvaustilanteiden mukaisesti kuvatessaan valokuvia ja videokuvaa• tuntee sommittelun perusperiaatteet
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• hallitsee monipuolisesti mobiililaitteen kameran määritykset ja säätää niitä kuvaustilanteiden mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> sommittelee ottamansa kuvat sommittelun peruseriaattien mukaisesti
--	--

Opiskelija osaa muokata kuvaamansa materiaalin julkaisukelpoiseksi.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> käyttää kuvankäsittelyohjelman keskeisimpiä perustoimintoja ohjetta seuraten tekee yksinkertaisia muokkauksia kuvaamaansa videoon ohjatusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> käyttää kuvankäsittelyohjelman perustoimintoja ja tekee kuvien julkaisemisen edellyttämät perusmuokkaukset käyttää videomuokkausohjelman perustoimintoja ja tekee videon julkaisemisen edellyttämät perusmuokkaukset
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää peruskuvankäsittelyohjelman ominaisuuksia monipuolisesti ja muokkaa itsenäisesti julkaisukelpoisia kuvia hyödyntää videonkäsittelyohjelman ominaisuuksia monipuolisesti ja muokkaa itsenäisesti julkaisukelpoisia videoita

Opiskelija osaa tuottaa tekstiä somekanaviin.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuottaa ohjatusti mallin mukaisia lyhyitä tekstejä yrityksen sosiaalisen median kanavia varten
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> tuottaa lyhyitä yksinkertaisia tekstejä yrityksen sosiaalisen median kanavia varten
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tuottaa erilaisia julkaisukelpoisia tekstejä yrityksen sosiaalisen median kanavia varten

Opiskelija osaa eri kanavien julkaisuperiaatteet.

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> julkaisee sisältöä hänelle ennestään tutuissa sosiaalisen median kanavissa tietää tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännöstä mutta tarvitsee ohjausta niiden noudattamisessa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> julkaisee sisältöä tunnetuimmissa sosiaalisen median kanavissa tuntee tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännön ja huomioi ne tehdessään tavanomaisia julkaisuja sosiaaliseen mediaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> julkaisee sisältöä sosiaalisen median eri kanavissa ja valitsee kulloinkin tarkoituksenmukaisen julkaisualustan tuntee tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädännön ja soveltaa niitä julkaistessaan materiaalia sosiaalisessa mediassa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja sosiaalisen media julkaisuilla.

1.15. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen (400013)

Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen tutkinnon osan pakolliset osaamistavoitteet ovat:

- Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, 4 osp
- Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, 2 osp

Matemaattis-luonnontieteellinen tutkinnon osan valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä

- Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, 3 osp
- Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, 3 osp

tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita

- Matematiikkaa jatko-opintoihin, 3 osp
- Yritysmatematiikkaa, 3 osp

Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.

Osaamisen osoittaminen

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteiden saavuttaminen osoitetaan näytössä silloin, kun yhteinen tutkinnon osa tai sen osa-alue toteutetaan ammatillisen tutkinnon osan yhteydessä. Yhteisten tutkinnon osien suorittamiseksi vaadittava osaaminen voidaan tarvittaessa osoittaa myös muulla tavoin, esimerkiksi kirjallisissa tai suullisissa kokeissa.

Tutkinnon perusteissa määrätyt osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu perustutkintojen perusteiden kohdassa Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp (400013).

Koulutuksen järjestäjän päättämien muiden valinnaisten osa-alueiden osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu tämän asiakirjan luvuissa 1.15-1.16.

Toteutukset

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Matematiikka ja matematiikan soveltaminen valinnaisia osaamistavoitteita.
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue voidaan opiskella opintojen eri vaiheissa.
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen -valinnaisia osaamistavoitteita.
Tutkinnon osa-alueeseen voidaan sisällyttää:
<ul style="list-style-type: none">toimintaa digitaalisessa ympäristössämatematiikkaa ja matematiikan soveltamistakestävää kehitystä
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Osaamista arvioidaan monipuolisesti, esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
<p>Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp on valinnainen perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen pakollisten osaamistavoitteiden jälkeen.</p> <p>Käytännön työtehtävissä opitaan tekemään kokeellisia mittauksia ja havaintoja omaan alaan liittyvistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä sekä käsittelemään ja havainnoimaan mittaustuloksia. Oppimistehtäviä tehdään opettajan tai työpaikkaohjaajan ohjauksessa.</p> <p>Tutkinnon osan osa voidaan integroida soveltuviin ammatillisiin tutkinnon osiin.</p>
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
<p>Osaaminen arvioidaan osana sellaista ammatillisen tutkinnon osan näyttöä, jossa työn perustana oleva tieto liittyy fysikaalisiin ja kemiallisiin ilmiöihin.</p>

1.16. OSAO, Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Matematiikkaa jatko-opintoihin, 3 osp (1401)

Matematiikkaa jatko-opintoihin osa-alueessa kertaat ja syvennät osaamistasi oman alan jatko-opintojen matematiikan pääsykoetehtävien ratkaisemiseen.

Tämän osa-alueen osaaminen hankitaan pakollisen Matematiikka ja matematiikan soveltaminen – osa-alueen jälkeen.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1401

Tavoitteet

Opiskelija

- kertaat ja syventää jatko-opintojen kannalta keskeisen matematiikan osaamisen
- hallitsee keskeisimmät ammattikorkeakoulun matematiikan valintakokeen asiasisällöt
- käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja piirtämistä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen
- arvioi omaa matemaattista osaamistaan.

Arviointi

Opiskelija kertaat ja syventää jatko-opintojen kannalta keskeisen matematiikan osaamisen	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • laskee laskutoimitukset oikein ja osaa ratkaista yksinkertaisia yhtälöitä
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> laskee laskutoimitukset sujuvasti ja osaa ratkaista yhtälöitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee soveltavia tehtäviä sujuvasti ja osaa ratkaista vaativia yhtälöitä

Opiskelija hallitsee keskeisimmät ammattikorkeakoulun matematiikan valintakokeen asiasisällöt	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee yksinkertaisia oman alan valintakokeiden tehtäviä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee oman alan valintakokeiden tehtäviä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee sujuvasti oman alan valintakokeiden tehtäviä

Opiskelija käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja piirtämistä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee keskeisiä matemaattisia ongelmia hyödyntäen peruslaskutoimituksia käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä yksinkertaisten matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen tarviten ajoittain ohjausta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> ratkaisee ongelmia matemaattisten menetelmien avulla käyttää yksinkertaisia matemaattisia yhtälöitä ja piirroksia yksinkertaisten matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> soveltaa matemaattisia menetelmiä ongelmien ratkaisemiseen käyttää matemaattisia yhtälöitä ja mallintaa matemaattisia ongelmia monipuolisesti

Opiskelija arvioi omaa matemaattista osaamistaan

Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa jatko-opintojen kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa jatko-opintojen kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti ja johdonmukaisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa jatko-opintojen kannalta merkitykselliset matemaattiset vahvuutensa ja kehittämiskohteensa perustellusti ja johdonmukaisesti sekä esittää matemaattisen osaamisensa kehittämistapoja

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa testeillä, kokeilla ja tehtävillä.

1.17. OSAO, Matematiikka ja matematiikan soveltaminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Yritysmatematiikka, 3 osp (1012)

Yritysmatematiikka osa-alueessa hankit osaamista matematiikan soveltamisessa yritystoimintaan ammattialallasi esimerkiksi:

- materiaalimenekin ja muiden tarvittavien resurssien sekä yksikköhinnan laskemisessa
- verojen mm. arvonlisäveron ja sen tilittämisessä
- katetuottolaskennassa
 - katetuottolaskelma
 - kriittinen myynti ja varmuusmarginaali
 - eri tekijöiden vaikutus kannattavuuteen
- hinnoittelussa
- korke- ja lainalaskennassa
- valuuttamatematiikassa
- luottokaupassa

Tämän osa-alueen osaaminen hankitaan pakollisen Matematiikka ja matematiikan soveltaminen – osa-alueen jälkeen.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1012

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- laskea materiaalimenekin ja yksikköhinnan
- laskea katetuottolaskentaa ja hinnoitella tuotteita ja palveluja
- tehdä yritysmatematiikkaan liittyviä korko- ja lainalaskelmia.

Arviointi

Opiskelija osaa laskea materiaalimenekin ja yksikköhinnan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• laskee materiaalitärkeeseen liittyvät yksinkertaiset laskutoimitukset• laskee tuotteen tai palvelun yksikköhinnan ohjeen mukaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa sujuvasti materiaalitärkeeseen liittyvät laskutoimitukset• laskee tuotteen tai palvelun yksikköhinnan ja muuntaa sen tarvittaessa myös toiseksi valuutaksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• laskee soveltaen materiaalitärkeeseen liittyvät laskutoimitukset sekä arvioi tulosten luotettavuutta• laskee sujuvasti tuotteen tai palvelun yksikköhinnat huomioiden valuuttakurssien muutokset

Opiskelija osaa laskea katetuottolaskelmia ja hinnoittelee tuotteita ja palveluja.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• laskee kustannuslaskentaan ja hinnoitteluun liittyvät yksinkertaiset laskutoimitukset• tekee ohjeiden avulla yksinkertaisia arvonlisäveroon liittyviä laskelmia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa sujuvasti kustannuslaskentaan ja hinnoitteluun liittyvät laskutoimitukset• tekee arvonlisäveroon liittyvät laskelmat sujuvasti

Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> laskee soveltaen kustannuslaskentaan ja hinnoitteluun liittyvät laskutoimitukset ja tunnusluvut sekä arvioi tulosten luotettavuutta tekee arvonlisäveroon liittyvät laskelmat sujuvasti ja laskee arvonlisäveron tilityksen

Opiskelija osaa laskea yritysmatematiikkaan liittyviä korko- ja lainalaskelmia.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tekee ohjeiden avulla yksinkertaisia yritysmatematiikkaan liittyviä korko- ja lainalaskelmia
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> tekee yksinkertaisia yritysmatematiikkaan liittyviä korko- ja lainalaskelmia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tekee yritysmatematiikkaan liittyviä korko- ja lainalaskelmia ja tekee vertailujen pohjalta perusteltuja johtopäätöksiä

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisilla kokeilla ja tehtävillä.

1.18. Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen (400014)

Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen tutkinnon osan pakolliset osaamistavoitteet ovat:

- Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, 2 osp
- Työelämässä toimiminen, 2 osp
- Opiskelu- ja urasuunnitteluvuodet, 1 osp
- Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, 1 osp
- Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, 2 osp
- Kestävän kehityksen edistäminen, 1 osp

Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen tutkinnon osan valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä

- Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, 3 osp
- Työelämässä toimiminen, 3 osp
- Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, 3 osp
- Kestävän kehityksen edistäminen, 3 osp

tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita

- IBCP Personal and professional skills, 2 osp

- Itsenäisen asumisen perustaidot, 1 osp
- Opiskelijakuntatoiminta, 3 osp
- Opiskelijatutortoiminta, 3 osp
- Työelämän psykologiaa, 3 osp
- Yritystoiminta tutuksi, 3 osp
- Esport tutuksi, 3 osp
- Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet, 3 osp
- Harrastuneisuus ja työkyvyn ylläpitäminen sekä työkykyvalmiuksien vahvistaminen, 3 osp

Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.

Osaamisen osoittaminen

Yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden osaamistavoitteiden saavuttaminen osoitetaan näytössä silloin, kun yhteinen tutkinnon osa tai sen osa-alue toteutetaan ammatillisen tutkinnon osan yhteydessä. Yhteisten tutkinnon osien suorittamiseksi vaadittava osaaminen voidaan tarvittaessa osoittaa myös muulla tavoin, esimerkiksi kirjallisissa tai suullisissa kokeissa.

Tutkinnon perusteissa määrätyt osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu perustutkintojen perusteiden kohdassa Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp (400014)

Koulutuksen järjestäjän päättämien muiden valinnaisten osa-alueiden osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja -kriteerit on kuvattu tämän dokumentin luvuissa 1.18-1.24.

Toteutukset

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
<p>Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen yhteiskunnassa ja kansalaisena toimimisen valinnaisia opintoja.</p> <p>Osa-alueessa opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutustuu tasa-arvon ja yhdenmukaisuuden periaatteisiin. • Tutustuu kansalaisen vaikuttamismahdollisuuksiin. • Tutustuu yhteiskunnan tuottamiin palveluihin. • Tutustuu kuluttajasuoja- asioihin esim. case esimerkkien avulla. • Suunnittelee omaa talouttaan esim. seuraamalla henkilökohtaisia menojaan ja tulojaan • Suunnittelee taloudellisten tavoitteiden toteuttamista esim. tekemällä itselleen säästämissuunnitelman. • Suunnittelee hankintoja ja perehtyy erilaisiin rahoitusvaihtoehtoihin esim. tekemällä lainojen vertailua Pankit ja pikavipit.
Opiskelijan osaamisen arvioinnista
Osaamista arvioidaan monipuolisesti, esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Työelämässä toimiminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt
Työelämässä toimiminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Työelämässä toimimisen valinnaisia opintoja.

Osa-alueessa opiskelija:

- Tutustuu työehtosopimusjärjestelmään ja oman alan työehtosopimukseen.
- Tutustuu työlainsäädäntöön (mm. työsopimuslaki, työaikalaki ja vuosilomalaki, esim. case-tapausten avulla)
- Tutustuu oman alan ammatillisiin verkostoihin (esim. oman alan liitot, yhdistykset, yrittäjäverkostot, moniammatilliset tiimit)
- Tunnistaa omaa osaamistaan (esim. osaan.fi, erilaiset muut testit)
- Harjoitelee työsopimuksen tekemistä ja sisältöä
- Tutustuu oman alan työyhteisötapoihin (mm. työajat, työpaikan säännöt ja työ- ja suojavarustus)
- Huomioi monikulttuurisuuden
- Huomioi työhyvinvointiin liittyvät asiat

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti, esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Työelämässä toimiminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Työelämässä toimiminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3osp osa-alue on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille.

Osa-alueessa opiskelija:

- Tunnistaa oman ja muiden roolit työyhteisön jäsenenä (esim. esimies- ja alaistaidot, eri ammattien edustajien vastuutehtävät työyhteisössä)
- Työskentelee työpaikan toimintakulttuurin mukaisesti (hyvän työyhteisön rakentumiseen liittyvät asiat, työpaikan arvot, sitoutumistaidot, joustavuus, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus työpaikalla, hyvät työolosuhteet). Oma rooli toimintakulttuurin edistämässä (joustavuus, muiden huomioon ottaminen, vuorovaikutustaidot).
- Hyödyntää psykologista tietoa oman ja työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi (esim. Duunitorin tyyppitesti)
- Toimii ryhmätilanteissa (esim. ryhmätyöskentelymenetelmien avulla)
- Hakee tietoa oman alan työpaikoista koti- ja ulkomailta (esim. mol.fi ja EURES)
- Löytää itselleen soveltuvia työpaikkoja (esim. laatii esityksen löytämistään työpaikoista)

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti, esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet, pakolliset osaamistavoitteet,1 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet, pakolliset osaamistavoitteet, 1osp osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille ja sitä toteutetaan koko opintojen ajan.

Opiskelija hankkii osa-alueeseen liittyvää osaamista HOKS- ja ohjauskeskusteluissa, lähiopetuksessa, verkko-oppimisympäristössä, muiden tutkinnon osien ja osa-alueiden yhteydessä sekä itsenäisesti toimien. Opiskelija soveltaa oppimiaan asioita opintojen suunnittelussa, urasuunnittelussa ja työpaikan hakemisessa.

Oppimistehtäviä tehdään itsenäisesti ja ohjattuna. Oppimista seurataan monipuolisesti keskusteluin ja erilaisten tuotosten perusteella esim. opiskelijahallintajärjestelmän ohjauksen esitietolomakkeelle opiskelijan kirjaamat asiat.

Osa-alueessa opiskelija:

- Osallistuu alkutesteihin (luki, matematiikka, vieraat kielet) ja HOKS-keskusteluun
- Ilmaisee kiinnostuksen kohteet ja selvittää omat mahdollisuudet

- Valitsee ammatilliset valinnaiset tutkinnon osat ja yhteisten opintojen valinnaiset osa-alueet
- Ilmaisee urasuunnitelmat perustutkinnon jälkeen (työ ja/tai jatko-opinnot)
- Selvittää jatko-opintovaihtoehtoja
- Tekee omasta osaamisesta dokumentin työssäoppimispaikan ja työpaikan hakemista varten
- Kirjaa ja päivittää edellä mainittuja asioita ohjauksen esitetolomakkeeseen niiltä osin, kuin se on mahdollista

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti keskustelujen ja erilaisten tuotosten perusteella.

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta - valinnaisia opintoja.

Osa-alueessa opiskelija:

- Perehtyy oman alan yritystoiminnan merkitykseen yhteiskunnassa (tutustuminen oman alan yritykseen ja sen liiketoimintamallin selvittäminen sekä selvittää sen merkityksen sidosryhmille).
- Arvioi oman alan kehitysnäkymiä (työllistyvyys, markkinat, tarve tulevaisuudessa).
- Omaksuu oma-aloitteisen, taloudellisen ja asiakaslähtöisen työskentelyotteen (sisäisen yrittäjyyden käsittely).
- Kehittää oman alan liikeidean (oman yritystoiminnan suunnittelu, sen vaatimien resurssien ja verkostojen selvittäminen sekä riskikartoitus, resurssien saatavuus ja tukipalvelut).

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti, esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp osa-alue on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen valinnaisia osaamistavoitteita.

Osa-alueessa opiskelija:

- huolehtii terveydestään ja toimintakyvystään
- arvioi toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä
- edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan
- ehkäistä tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti, esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp osa-alue on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille.

Osa-alueessa opiskelija:

- ylläpitää ja edistää työkykyään ja hyvinvointiaan liikunnan avulla
- edistää oppilaitosyhteisön ja opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti, esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Kestävän kehityksen edistäminen, pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Kestävän kehityksen edistäminen, pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp on pakollinen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan ennen Kestävän kehityksen edistämisen valinnaisia osaamistavoitteita.

Opiskelija hankkii tutkinnon osan osaan liittyvää osaamista ajasta ja paikasta riippumatta verkko-oppimisympäristössä, koulussa, kotona, työpaikalla joko koulutusopimuksen tai oppisopimuksen yhteydessä, kesätöidensä yhteydessä, toimiessaan yrittäjänä jne.

Osa-alueessa opiskelija perehtyy:

- kestävän kehityksen periaatteisiin eri näkökulmista (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen)
- elinkaariajatteluun, lajitteluun, kierrätykseen ja kiertotalouteen
- eettisiin näkökulmiin tuotteiden ja palveluiden tuottamisessa kiertotalous huomioiden.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

Kestävän kehityksen edistäminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Toteuttamistavat ja oppimisympäristöt

Kestävän kehityksen edistäminen, valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp on valinnainen kaikille perustutkintoa suorittaville opiskelijoille. Osa-alue opiskellaan Kestävän kehityksen edistämisen pakollisten osaamistavoitteiden jälkeen työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä.

Osa-alueeseen voidaan sisällyttää:

- kestävän kehityksen edistämisen projektin toteutussuunnitelma laadinta, ja/tai sen toteuttamisen dokumentointi ja raportointi
- tai toimiminen kestävän kehityksen periaatteita noudattavassa oman alan yrityksessä

Opiskelija hankkii tutkinnon osan osaan liittyvää osaamista ajasta ja paikasta riippumatta työpaikalla joko koulutusopimuksen tai oppisopimuksen yhteydessä, kesätöidensä yhteydessä tai toimiessaan yrittäjänä. Tarvittaessa osaamista hankitaan verkko-oppimisympäristössä, koulussa ja kotona. Oppimistehtäviä tehdään itsenäisesti, opettajan, ohjaajan tai työpaikkaohjaajan ohjauksessa.

Osa-alueessa opiskelija:

- perehtyy työpaikan tai alan toimintaan arvioiden sitä kestävän kehityksen eri näkökulmista (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen)
- arvioi työpaikan tai alan kestävään kehityksen vaikuttavia tekijöitä ja pohditaan kestävän kehityksen edistämisen kehittämiskohteita työssään tai alallaan
- arvioi kestävän kehityksen edistämisen onnistumista työssään tai alallaan.

Opiskelijan osaamisen arvioinnista

Osaamista arvioidaan monipuolisesti esim. testien, kokeiden ja tuotosten perusteella.

1.19. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, IBCP Personal and professional skills, 2 osp (1017)

Osa-alue kuuluu IB Career-related Program opintoihin. Osaamistavoitteet ja arvioinnin kohteet on kuvattu tarkemmin International Baccalaureate Organization, Personal and professional skills guide-dokumentissa.

Course is integrated with vocational unit Working in a work community and compulsory common unit Civil skills.

Students are required to maintain and complete a portfolio to document their learning activities and provide evidence of PPS development.

Assessment of learning is based on IB Personal and professional skills guide instructions. Assessment is carried out by the supervising teacher of PPS.

Laajuus

2.00

Koodi

1017

Tavoitteet

Students will be able to

- identify their own strengths and develop areas for growth
- demonstrate the ability to apply thinking processes to personal and professional situations
- recognize and be able to articulate the value of cultural understanding and appreciation for diversity
- demonstrate the skills and recognize the benefits of communicating effectively and working collaboratively
- recognize and consider the ethics of choices and actions.

Arviointi

Students identify their own strengths and develop areas for growth.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• identify their own strengths and develop areas for growth with guidance
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• identify their own strengths and develop areas for growth actively.
Hyvä H4	

Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> identify and analyse their own strengths and develop multiple areas for growth actively.
---------------	--

Students demonstrate the ability to apply thinking processes to personal and professional situations.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate the ability to apply thinking processes to personal and basic professional situations with guidance
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate the ability to apply thinking processes to personal and basic professional situations
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate the ability to apply thinking processes to personal and multiple professional situations

Students recognize and articulate the value of cultural understanding and appreciation for diversity.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> recognize and articulate the value of cultural understanding and appreciation for diversity in guidance
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> recognize and articulate the value of cultural understanding and appreciation for diversity
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> recognize and articulate the value of cultural understanding and appreciation for diversity in an extensive way

Students demonstrate the skills and recognize the benefits of communicating effectively and working collaboratively.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate the skills and recognize the benefits of communicating effectively and working collaboratively in guidance
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate good skills and recognize the benefits of communicating effectively and working collaboratively
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> demonstrate excellent skills and recognize the benefits of communicating effectively and working collaboratively

Students recognize and consider the ethics of choices and actions.	
Students	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> recognize and consider the ethics of choices and actions in guidance
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> recognize and consider the ethics of choices and actions in everyday situations
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> recognize and consider the ethics of choices and actions in various situations

Ammattitaidon osoittamistavat

Assessment of learning is based on IB Personal and professional skills guide instructions

1.20. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Itsenäisen asumisen perustaidot, 1 osp (1304)

Osa-alueen opiskelun aikana omaksut itsenäisessä asumisessa tarvittavat perustaidot. Opit huolehtimaan elinympäristöstäsi sekä hyvinvoinnistasi. Sosiaaliset ja ryhmässä toimimisen taidot vahvistuvat.

Osa-alue sisältää esim. lähiopetusta, itsenäistä työskentelyä, keskusteluja, yksilö-, pari- ja ryhmätöitä, projekteja, tiedonhakuja, vierailuja, verkko-opiskelua virtuaalisessa oppimisympäristössä (esim. Moodle, sosiaalinen media).

Osa-alue toteutetaan pääosin opiskelija-asuntolatoiminnan yhteydessä ja opintojen ensimmäisen opiskeluvuoden aikana.

Opiskelijan osaamista arvioi opettaja ja/tai asuntolaohjaaja.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

1.00

Koodi

1304

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää yleisesti asumiseen liittyvät yhteiset pelisäännöt ja osaa ottaa asuinkumppanit ja naapurit huomioon
- osaa huolehtia asuinympäristönsä siisteydestä ja arjen taidoista
- tuntee oman asuinpaikkakuntansa palveluja esim. sosiaali- ja terveys-, virasto- ja asiointipalvelut sekä vapaa-ajanviettomahdollisuudet

Arviointi

Opiskelija ymmärtää asumiseen liittyvät pelisäännöt ja osaa ottaa asuinkumppanit ja naapurit huomioon	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tuntee asuntolasäännöt ja noudattaa niitä pääosin• osallistuu järjestettyihin tapahtumiin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa asuntolasääntöjä ja osallistuu toimintaan• toimii eri tilanteissa myönteisesti, luottamuksellisesti ja kannustavasti toisia kohtaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• noudattaa asuntolasääntöjä sekä osallistuu aktiivisesti ja kannustavasti toimintaan• ilmaisee itseään ja toimii aktiivisesti ja luottamuksellisesti muiden kanssa• arvioi omaa yhteistyökykyään erilaisten ihmisten kanssa ja pyrkii kehittämään sitä

Opiskelija osaa huolehtia asuinympäristönsä siisteydestä ja arjen taidoista	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hakee ohjattuna tietoa kodinhoitoon, ruoan valmistukseen ja siisteyteen liittyvistä asioista ja osallistuu toteutettaviin tehtäviin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• hakee tietoa kodinhoitoon, ruoan valmistukseen ja siisteyteen liittyvistä asioista sekä osallistuu ja toteuttaa niihin liittyviä tehtäviä

Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa kodinhoitoon, ruoan valmistukseen ja siisteyteen liittyvistä asioista sekä suunnittelee, osallistuu ja toteuttaa niihin liittyviä tehtäviä sekä arvioi niiden onnistumista

Opiskelija tuntee asuinpaikkakuntansa palvelut ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu tutustumiskäynteihin
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee asuinpaikkakuntansa palvelut ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet • löytää itselleen sopivia harrastusmahdollisuuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • etsii aktiivisesti tietoa eri palveluista ja mahdollisuuksista sekä käyttää niitä • neuvoo ja opastaa kanssaopiskelijoita käyttämään tarjolla olevia palveluja ja mahdollisuuksia

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kokoamalla portfolioa tai kirjoittamalla/kuvaamalla oppimispäiväkirjaa (esim. blogi, vlogi) sekä tekemällä itsearviointia/vertaisarviointia.

1.21. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Opiskelijakuntatoiminta, 3 osp (1303)

Opiskelijakuntatoiminta osa-alueessa perehdyt opiskelijakuntatoimintaan, harjoittelet vuorovaikutus- ja osallisuustaitoja sekä opit tunnistamaan tilanteita, joissa voit vaikuttaa oppilaitoksen toimintaan. Opiskelijakunnan jäsenenä toimit opiskelijoiden vertaistukena ja oppilaitoksen yhteisöllisyyden rakentajana. Opiskelijoiden edunvalvonta on roolisi opiskelijakunnan hallituksen jäsenenä tai toimiessasi valtakunnallisissa opiskelijajärjestöissä.

Osallistut tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen (perehdytys ja vähintään 14 tapahtumaa) sekä suunnittelet, toteutat ja arvioit yhdessä opettajan kanssa vähintään yhden tapahtuman tai vapaa-ajan toiminnon. (S, syventävä; voi osallistua useamman kerran ja syventää osaamistaan)

Tapahtumavaihtoehtoja:

- osallistuminen perehdytyskoulutukseen (esim. 1 päivä), pakollinen
- osallistuminen uusien opiskelijoiden vastaanottoon (S)
- osallistuminen opiskelijafoorumiin
- toimiminen ryhmän edushenkilönä
- järjestämällä opastuskierroksia omassa yksikössä (S)
- osallistumalla yksikön avoimien ovien järjestelyihin (S)
- yhteiset toimintapäivät (liikunta ym.)

- osallistumalla yksikön messu- ja/tai myyjäisjärjestelyihin
- osallistumalla vanhempainiltojen järjestelyihin ym.
- osallistumalla kv-toimintaan
- osallistumalla asuntolan iltatoiminta
- muualta tulleiden opiskelijoiden opastaminen (esim. kaupunkiin, opiskelijaterveydenhuoltoon yms. tutustuttaminen)
- osallistuminen opiskelijakunnan toimintaan (S)
- osallistuminen yhteisöllisyyttä edistävien tapahtumien järjestämiseen (esim. rasismien vastainen viikko, hyvinvointiviikko) (S)
- osallistuminen opiskelijakunnan hallitustyöskentelyyn/ OSAOn Opiskelijakuntien edustajiston toimintaan (S)
- osallistuminen uusien hallituksen jäsenten perehdyttämiseen (S)
- osallistuminen Osekin/OSAOn toimielinten toimintaan
- muut sovitut tehtävät

Osa-alue sisältää esim. lähiopiskelua, verkko-opiskelua, vierailukäyntejä, itsenäistä työskentelyä, lähiopetusta, verkko-opiskelua virtuaalisessa oppimisympäristössä (esim. Moodle, sosiaalinen media), kokoustyöskentelyä, ryhmätapaamisia, vierailuja, opastamista.

Toteutusohjeita:

Toteutetaan opintojen kahden ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Opiskelijan osaamista arvioi opettaja tai opiskelijakuntatoimintaa ohjaava tukihenkilö.

Opettajan/OPO:n **harkinnan** mukaan opiskelija **voi syventää (S) osaamistaan** osallistumalla samaan tapahtumaan kaksi kertaa ja kerryttää näin osaamispisteisiin vaadittavia toimintoja/ tapahtumia. Tällöin opiskelija arvioi oman osaamisensa kehittymistä oppimispäiväkirjassaan.

Oppimispäiväkirjan kirjoittamisen, videopäiväkirjan tai blogin tukena voidaan hyödyntää esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

Osa-alueen alussa:

Mitä tiedät tutor-/opiskelijakuntatoiminnasta? Mitä odotuksia ja toiveita sinulla on osa-alueen suhteen? Mitä haluat oppia tutorina/opiskelijakuntatoimijana?

Osa-alueen aikana:

Millaisissa tehtävissä olet ollut mukana ja millaisia tuntemuksia ne ovat sinussa herättäneet?

Mikä oli mukavaa ja missä asioissa onnistuit?

Onko jokin asia jäänyt epäselväksi tai tuntunut vaikealta?

Osa-alueen loppuksi:

Miten mielestäsi onnistuit toimijana? Mitä opit? Mitä ja miten tekisit nyt toisin? Miten olet hyödyntänyt oppimaasi tietoa käytännön toiminnassa?

Vastaa osasuoritusta Ammattiosaajan työkykypassin Osa-alue 4: Harrastuneisuus ja yhteistyötaidot 1 osp

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1303

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- toimia kannustavasti ja yhteistyökykyisesti kanssaopiskelijoiden, oppilaitoksen henkilökunnan sekä eri yhteistyötahojen kanssa
- tehdä kehittämisesityksiä ja ottaa osaa päätöksentekoon
- suunnitella, järjestää ja arvioida erilaisia tapahtumia
- osaa perusteet kokoustekniikasta, taloushallinnosta ja oppilaitoksensa organisaattiorakenteesta

Arviointi

Opiskelija toimii kannustavasti ja yhteistyökykyisesti opiskelijoiden, henkilökunnan sekä yhteistyötahojen kanssa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• toimii opiskelijaryhmän jäsenenä osallisuutta edistävasti ja osallistuu opiskelijoille järjestettyihin tapahtumiin sekä tilaisuuksiin• harjoittelee myönteistä, luottamuksellista, kannustavaa ja yhteistyökykyistä asennetta toisia kohtaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• osallistuu aktiivisesti ja kannustavasti toimintaan• toimii eri tilanteissa myönteisesti, luottamuksellisesti ja kannustavasti toisia kohtaan• arvioi omaa yhteistyökykyään erilaisten ihmisten kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• osallistuu aktiivisesti ja kannustavasti toimintaan• ilmaisee itseään ja toimii aktiivisesti ja luottamuksellisesti niin kahdenkeskisissä kuin pienryhmien vuorovaikutustilanteissa• arvioi omaa yhteistyökykyään erilaisten ihmisten kanssa ja pyrkii kehittämään sitä

Opiskelija tekee kehittämisesityksiä ja ottaa osaa päätöksentekoon	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• osallistuu kehittämisesitysten tekemiseen ryhmän, opiskelijafoorumin tms. jäsenenä
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • tekee kehittämissesityksiä ja ottaa osaa päätöksentekoon • toimii aktiivisesti esimerkiksi opiskelijafoorumin tai opiskelijakunnan hallituksen jäsenenä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu aktiivisesti yksikön/OSAOn toiminnan kehittämiseen ja päätöksentekoon TAI • toimii aktiivisena opiskelijoiden edunvalvojana eri toimijatasoilla (yksikkö/OSAOn/valtakunnallinen)

Opiskelija suunnittelee, järjestää ja arvioi erilaisia tapahtumia	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osallistuu suunnitteluun ja/tai järjestelyyn ryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja järjestää tapahtuman tai vapaa-ajan toiminnon ryhmän kanssa ja arvioi sen toteutumista
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee ja järjestää tapahtuman tai vapaa-ajan toiminnon itsenäisesti sekä arvioi sen järjestelyjä ja toteutumista

Opiskelija osaa perusteet kokoustekniikasta, taloushallinnosta ja oppilaitoksensa organisaatorakenteesta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • harjoittelee kokoustekniikkaa ja vuorovaikutustaitoja eri ryhmissä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa yhdessä sovittuja kokousteknisiä sääntöjä ja taloushallinnon periaatteita • tuntee oppilaitoksen/yksikön organisaatorakenteen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • toimii opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtajana, varapuheenjohtajana, rahastonhoitajana tai sihteerinä tai OSAOn opiskelijakuntien edustajiston vastaavissa rooleissa

- laatii opiskelijakunnan toimintasuunnitelman, -kertomuksen sekä talousarvion ja tilinpäätöksen yhdessä hallituksen kanssa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija kirjaa osallistumisensa oppimispäiväkirjaan vähintään 15 tapahtumaan (perehdytys +14) . Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjoittamalla oppimispäiväkirjaa, tekemällä videopäiväkirjaa tai kirjoittamalla ”Minä opiskelijakuntatoimijana” –blogia. Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yhdessä opettajan kanssa vähintään yhden tapahtuman tai vapaa-ajan toiminnon. Kohdissa S (S=syventävä) edellytetään, että opiskelija arvioi oman osaamisensa kehittymistä.

1.22. OSAO, Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Opiskelijatutortoiminta, 3 osp (1301)

Opiskelijatutortoiminta osa-alueessa perehdyt tutortoiminnan perusteisiin ja tutorina toimimiseen, harjoittelet vuorovaikutustaitoja ja ryhmäyttämistä sekä opintojen/oppilaitoksen esittelyä sekä opit tunnistamaan tilanteita, joihin pitää puuttua ja ohjata apua tarvitseva tukijärjestelmien piiriin (esim. ryhmänohjaaja, opo, kuraattori, terveydenhoitaja). Opiskelijatutorina toimit opiskelijoiden vertaistukena ja oppilaitoksen yhteisöllisyyden rakentajana.

Osallistut tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen (perehdytys ja vähintään 14 tapahtumaa) sekä suunnittelet, toteutat ja arvioit yhdessä opettajan kanssa vähintään yhden tapahtuman tai vapaa-ajan toiminnon. (S, syventävä; voi osallistua useamman kerran ja syventää osaamistaan)

Tapahtumavaihtoehtoja:

- osallistuminen perehdytyskoulutukseen (esim. 1 päivä), pakollinen
- osallistuminen uusien opiskelijoiden vastaanottoon (S)
- osallistuminen uusien opiskelijoiden ryhmäyttämiseen; ryhmäyttämistapahtumat yksikössä tai sen ulkopuolella (S), pakollinen
- osallistuminen opiskelijafoorumiin
- toimiminen ryhmän edushenkilönä
- järjestämällä opastuskierroksia omassa yksikössä (S)
- osallistumalla yksikön avoimien ovien järjestelyihin (S)
- vierailijoiden/tutustujien opastus koululla/kansainväliset vieraat (paikkakuntaan tutustuttaminen, ”sightseeing” yms.) (S)
- yhteiset toimintapäivät (liikunta ym.)
- oppilaitoksen ”markkinointi” vähintään kahdella peruskoululla (S)
- osallistumalla yksikön messu- ja/tai myyjäisjärjestelyihin
- osallistumalla vanhempainiltojen järjestelyihin ym.
- osallistumalla kv-toimintaan
- osallistumalla asuntolan iltatoiminta
- muualta tulleiden opiskelijoiden opastaminen (esim. kaupunkiin, opiskelijaterveydenhuoltoon yms. tutustuttaminen)
- osallistuminen opiskelijakunnan toimintaan
- osallistuminen yhteisöllisyyttä edistävien tapahtumien järjestämiseen (esim. rasismien vastainen viikko, hyvinvointiviikko) (S)
- Uusien tutoreiden koulutus
- Opiskelijakunnan hallitustyöskentelyyn/ Opiskelijakuntien edustajiston toimintaan osallistuminen
- Osallistuminen Osekin/OSAOn toimielinten toimintaan
- muut sovitut tehtävät

Toteutetaan ensimmäisen ja toisen opiskeluvuoden aikana.

Osa-alue sisältää esim. lähiopiskelua, verkko-opiskelua, vierailukäyntejä, itsenäistä työskentelyä, lähiopetusta, verkko-opiskelua virtuaalisessa oppimisympäristössä (esim. Moodle, sosiaalinen media), ryhmätapaamisia, vierailuja, opastamista.

Opiskelijan osaamista arvioi opiskelijatutortoimintaa ohjaava opettaja tai opinto-ohjaaja.

Toteutusohjeita

Opettajan/OPO:n **harkinnan** mukaan opiskelija **voi syventää (S) osaamistaan** osallistumalla samaan tapahtumaan kaksi kertaa ja kerryttää näin osaamispisteisiin vaadittavia toimintoja/ tapahtumia. Tällöin opiskelija arvioi oman osaamisensa kehittymistä oppimispäiväkirjassaan.

Oppimispäiväkirjan kirjoittamisen, videopäiväkirjan tai blogin tukena voidaan hyödyntää esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

Osa-alueen alussa:

Mitä tiedät tutor-/opiskelijakuntatoiminnasta? Mitä odotuksia ja toiveita sinulla on osa-alueen suhteen? Mitä haluat oppia tutorina/opiskelijakuntatoimijana?

Osa-alueen aikana:

Millaisissa tehtävissä olet ollut mukana ja millaisia tuntemuksia ne ovat sinussa herättäneet?

Mikä oli mukavaa ja missä asioissa onnistuit?

Onko jokin asia jäänyt epäselväksi tai tuntunut vaikealta?

Osa-alueen lopuksi:

Miten mielestäsi onnistuit toimijana? Mitä opit? Mitä ja miten tekisit nyt toisin? Miten olet hyödyntänyt oppimaasi tietoa käytännön toiminnassa?

Vastaa osasuoritusta Ammattiosaajan työkykypassin Osa-alue 4: Harrastuneisuus ja yhteistyötaidot 1 osp

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1301

Tavoitteet

Opiskelija

- perehtyy tutortoimintaan
- osaa toimia kannustavasti ja yhteistyökykyisesti erilaisten ihmisten kanssa
- osaa perehdyttää ja ryhmäyttää uusia opiskelijoita oppilaitoksen toimintaan
- osaa esitellä oppilaitosta ulkopuolisille tahoille

Arviointi

Opiskelija perehtyy tutortoimintaan
Opiskelija

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää opiskelijatutorin perustehtävät omassa yksikössään osaa toimia ohjatusti ja raportoi toimintaansa annettujen tutorointitehtävien pohjalta
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> osoittaa säännöllisesti kiinnostusta ja aktiivisuutta toimintaa kohtaan sekä toimii tavoitteellisesti tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa sekä raportoi ja arvioi toimintaansa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> toimii oma-aloitteisesti ja tavoitteellisesti osaa arvioida toimintaansa sekä ymmärtää tutortoimintansa merkityksen ja vaikutukset ja pyrkii aktiivisesti kehittämään omaa toimintaansa

Opiskelija toimii kannustavasti ja yhteistyökykyisesti erilaisten ihmisten kanssa	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu vuorovaikutusharjoituksiin ja/ tai tapahtumiin harjoittelee myönteistä, luottamuksellista, kannustavaa ja yhteistyökykyistä asennetta toisia kohtaan
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu aktiivisesti ja kannustavasti tutortoimintaan toimii eri tilanteissa myönteisesti, luottamuksellisesti ja kannustavasti toisia kohtaan arvioi omaa yhteistyökykyään erilaisten ihmisten kanssa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu aktiivisesti ja kannustavasti tutortoimintaan ilmaisee itseään ja toimii aktiivisesti ja luottamuksellisesti niin kahdenkeskisissä kuin pienryhmien vuorovaikutustilanteissa arvioi omaa yhteistyökykyään erilaisten ihmisten kanssa ja pyrkii kehittämään sitä

Opiskelija perehdyttää ja ryhmäyttää uusia opiskelijoita oppilaitoksen toimintaan	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu ryhmäytysharjoituksiin osallistuu uusien opiskelijoiden perehdyttämiseen osana tutorryhmää
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> perehdyttää uusia opiskelijoita oppilaitoksen toimintaan ymmärtää ryhmäytymisen merkityksen
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> suunnittelee tutorryhmässä uusien opiskelijoiden perehdyttämistä/ryhmäyttämistä ja osallistuu perehdytykseen aktiivisesti arvioi omaa toimintaansa ja pyrkii aktiivisesti kehittämään sitä

Opiskelija esittelee oppilaitosta ulkopuolisille tahoille	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu esittelyyn ryhmän jäsenenä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> esittelee oppilaitosta ulkopuolisille tahoille oppilaitoksessa toimii eri tilanteissa myönteisesti, luottamuksellisesti ja kannustavasti toisia kohtaan
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> esittelee oppilaitosta oppilaitoksen ulkopuolella toimii eri tilanteissa myönteisesti, luottamuksellisesti ja kannustavasti toisia kohtaan arvioi omaa toimintaansa ja pyrkii aktiivisesti kehittämään sitä

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija kirjaa osallistumisensa oppimispäiväkirjaan vähintään vähintään 15 tapahtumaan (perehdytys + 14) . Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjoittamalla oppimispäiväkirjaa, tekemällä videopäiväkirjaa tai kirjoittamalla ”Minä tutorina” –blogia. Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yhdessä opettajan kanssa vähintään yhden tapahtuman tai vapaa-ajan toiminnon. Kohdissa S (S=syventävä) edellytetään, että opiskelija reflektoi oman osaamisensa kehittymistä.

1.23. OSAO, Työelämässä toimiminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Työelämän psykologiaa, 3 osp (1019)

Työelämän psykologiaa osa-alueessa perehdyt psykologian perusteisiin, jotka linkittyvät työelämässä tarvittaviin taitoihin kuten tunnetaidot, sosiaaliset taidot ja tiimi- ja yhteistyötaidot.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1019

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- havainnoida ja ymmärtää ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä
- hyödyntää psykologista tietoa työssään erilaisissa vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa.

Arviointi

Opiskelija osaa havainnoida ja ymmärtää ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• havainnoi ja kuvaa joitain ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• havainnoi ja kuvaa useita ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• havainnoi ja kuvaa monipuolisesti useita ihmisen toimintaan vaikuttavia psykologisia tekijöitä eri tilanteissa

Opiskelija osaa hyödyntää psykologista tietoa työssään erilaisissa vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• hyödyntää ohjatusti psykologista tietoa toimiessaan tavanomaisissa vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää psykologista tietoa toimiessaan erilaisissa vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> hyödyntää monipuolisesti psykologista tietoa toimiessaan erilaisissa vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisilla kokeilla ja tuotoksilla.

1.24. OSAO, Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, paikallinen valinnainen osa-alue, Yritystoiminta tutuksi, 3 osp (1024)

Yrittäjyysharjoittelu osa-alueessa suunnittelet pienimuotoisen liikeidean joko yksin tai ryhmässä. Osa-alueen aikana opit

- toteuttamaan oman liikeidean pienimuotoisessa projektissa,
- suunnittelemaan ja toteuttamaan liikeidean markkinointia (tuote/palveluvalikoiman, hinnoittelun, saatavuuden ja mainonnan osalta)
- selvittämään kustannukset, tuotot ja kannattavuuden hinnoittelun pohjalta
- suunnittelemaan työtehtävät, roolit ja ajankäytön
- tekemään oman yrityksen yksinkertaista kirjanpitoa
- tekemään yritykselle myyntiraportin ja toimintakertomuksen

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1024

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- suunnitella ja toteuttaa pienimuotoista yritystoimintaa
- arvioida toiminnan kannattavuutta
- suunnitella työskentelynsä ja ajankäyttönsä

Arviointi

Opiskelija osaa suunnitella ja toteuttaa pienimuotoista yritystoimintaa
Opiskelija

Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> Suunnittelee ja toteuttaa ohjatusti pienimuotoista yritystoimintaa.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> Suunnittelee ja toteuttaa oman liikeidean mukaista yritystoimintaa
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> Suunnittelee ja toteuttaa itsenäisesti oman liikeidean mukaista yritystoimintaa.

Opiskelija osaa arvioida yritystoiminnan kannattavuutta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> Osoo ohjattuna hinnoitella tuotteen/ palvelun kustannukset huomioiden.
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> Osoo hinnoitella tuotteen tai palvelun kannattavasti.
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> Osoo huomioida kustannukset ja kannattavuuden hinnoittelunsa pohjalta. Osoo arvioida yrityksensä tuotot. Arvioi liikeideansa mahdollisuuksia toimivana yrityksenä

Opiskelija osaa suunnitella omaa ajankäyttöään ja työtehtäviään.	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> Suunnittelee ohjatusti omaa ajankäyttöään
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> Suunnittelee ajankäytön ja työvaiheet itsenäisesti
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> Suunnittelee ajankäytön ja työvaiheet itsenäisesti ja kokonaisuuden huomioiden.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisella kokeella ja tehtävillä.

1.25. OSAO, Työkyvy ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Esport tutuksi, 3 osp (1023)

Esport tutuksi osa-alueessa vahvistat osaamistasi tavoitteellisen e-urheilun harjoitteluun. Osa-alue sopii opiskelijalle, joka harrastaa digitaalisten pelien pelaamista ja haluaa pitää huoltaan työkyvyydestään ja samalla kehittyä pelaajana huolehtimalla fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista ja kestävyyydestä kokonaisvaltaisesti.

Osa-alue voidaan järjestää yhteistyössä esport-urheiluseuran kanssa ja se sisältää suorituskäytännön vaikuttavien tekijöiden opiskelua, pelaamisen harjoittelua ja pelitaktiikoiden ja tekniikoiden opiskelua. Opiskelija laatii lähtötilanteen arvioinnin jälkeen itselleen tavoitteet, joihin hän pyrkii opintojakson aikana. Tavoitetta tarkastellaan ja päivitetään tarvittaessa osa-alueen kuluessa.

Opiskelija hankkii osaamista esportin eri osa-alueista lähiopetuksessa ja/tai verkko-oppimisympäristössä. Kullekin opiskelijalle sopiva opetusjärjestely suunnitellaan yhdessä opiskelijan kanssa. Käytännön tilanteissa (esim. koulussa, kotona, valmennuskeskuksessa, turnauksissa) opitaan soveltamaan opittua ja samalla syvennetään osaamista. Oppimisen edistymistä seurataan esim. verkko-oppimisympäristön avulla.

Oppimistehtäviä tehdään itsenäisesti, opettajan, ohjaajan tai valmentajan ohjauksessa. Opiskelija dokumentoi oppimistaan ja opettaja seuraa oppimista verkko-oppimisympäristössä tai muuten.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Laajuus

3.00

Koodi

1023

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- tunnistaa esport –maailman ominaispiirteet ja arvioida sen tarjoamia työllistymis- tai koulutusmahdollisuuksia
- kehittää esport-pelitaitojaan
- tunnistaa yksilö- ja joukkuepelien taktiikat ja tekniikat ja hyvädyntää niitä pelatessaan
- huolehtia hyvinvoinnistaan riittävän ravinnon, unen, fyysisen suorituskäytännön, keskittymiskyvyn ja palautumisen avulla ja kehittää itseään esport-harrastajana näillä osa-alueilla.

Arviointi

Opiskelija tunnistaa esport –maailman ominaispiirteet ja arvioi sen tarjoamia työllistymis- tai koulutusmahdollisuuksia.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tietää esport–maailman keskeisimmät perusasiat

Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> tietää esport–maailman perusasiat ja sen tarjoamia mahdollisuuksia
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tuntee esport –maailman ominaispiirteet ja analysoisen tarjoamia työllistymis- tai koulutusmahdollisuuksia

Opiskelija kehittää esport-pelitaitojaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu esport-harjoituksiin satunnaisesti
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu esport-harjoituksiin kehittää taitojaan sekä yksilö- että joukkuepelaajana
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> osallistuu aktiivisesti esport-harjoituksiin kehittää systemaattisesti taitojaan sekä yksilö- että joukkuepelaajana

Opiskelija tunnistaa yksilö- ja joukkuepelien taktiikat ja tekniikat ja hyvädyntää niitä pelatessaan.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tuntee joitakin yksilö- ja joukkuepelien taktiikoita ja tekniikoita
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> tuntee yksilö- ja joukkuepelien keskeisimpiä taktiikoita ja tekniikoita
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tuntee monipuolisesti yksilö- ja joukkuepelien keskeisimpiä taktiikoita ja tekniikoita ja soveltaa niitä eri rooleissa pelatessaan joukkueessa

Opiskelija huolehtii hyvinvoinnistaan riittävän ravinnon, unen, fyysisen suorituskyvyn, keskittymiskyvyn ja palautumisen avulla ja kehittää itseään esport-harrastajana näillä osa-alueilla.	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> tietää ravinnon, unen, fyysisen suorituskyvyn, keskittymiskyvyn ja

	palautumisen merkityksen esport-pelaajalle
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida ravinnon, unen, fyysisen suorituskyvyn, keskittymiskyvyn ja palautumisen riittävyyden omassa elämässään ja laatia suunnitelman eri osa-alueiden kehittämiseksi
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> osaa arvioida ravinnon, unen ja palautumisen riittävyyden omassa elämässään, laatia suunnitelman eri osa-alueiden kehittämiseksi ja muuttaa suunnitelmaa kehityksensä mukaisesti

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa testeillä, kirjallisilla tuotoksilla ja pelisuorituksilla.

1.26. OSAO, Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet, 3 osp (1240)

Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet osa-alueessa opit ylläpitämään ja edistämään terveyttäsi, ymmärtämään terveysosaamisen merkityksen oman ammattialan kannalta ja tunnistamaan ammattialasi keskeiset työkykyä kuormittavat tekijät sekä ergonomian.

Tämän osa-alueen voivat valita kaikki perustutkintoa suorittavat opiskelijat.

Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet osa-alue on osa ammattiosaajan työkykykyppassia.

Ammattiosaajan työkykykypassi OSAOssa (9 osp)

Voit hankkia koulutuksen aikana ammattiosaajan työkykykypassin, joka on ammattiin opiskelevan työväline työkyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Työnhaussa passi osoittaa aktiivisuuttasi ja kiinnostustasi omaa toiminta- ja työkykyäsi kohtaan. Oppilaitos myöntää ammattiosaajan työkykykypassin, kunhan kaikki 9 osp on suoritettuna.

- Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, 3 osp (tutkinnon perusteissa määrätty valinnaiset osaamistavoitteet)
- Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet, 3 osp (paikallinen valinnainen osa-alue)
- Harrastuneisuus ja työkyvyn ylläpitäminen sekä työkykyvalmiuksien vahvistaminen, 3 osp (paikallinen valinnainen osa-alue)

Laajuus

3.00

Koodi

1240

Tavoitteet

Opiskelija

- ylläpitää ja edistää terveyttään
- ymmärtää terveysosaamisen merkityksen oman ammattialan kannalta
- tunnistaa ammattialansa keskeiset työkykyä kuormittavat tekijät sekä ergonomian

Arviointi

Opiskelija ylläpitää ja edistää terveyttään	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• ylläpitää ja kehittää terveyttään ohjatusti• osoittaa terveysosaamistaan• toimii ryhmässä ohjatusti kohti parempaa terveystyöskäytymistä• tietää liikunnan, ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden, elämäntapojen ja terveyden merkityksen toiminta- ja työkyvyille
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• ylläpitää ja kehittää terveyttään monipuolisesti• osoittaa terveysosaamisensa ja toimii aktiivisesti ja omatoimisesti työkykyään ja terveyttään edistäen• toimii ryhmässä kohti parempaa terveystyöskäytymistä• ymmärtää liikunnan, ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden ja elämäntapojen merkityksen toiminta- ja työkyvyille
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none">• ylläpitää ja kehittää terveyttään monipuolisesti ja omatoimisesti• osoittaa terveysosaamisensa ja toimii aktiivisesti ja omatoimisesti työkykyään ja terveyttään edistäen• toimii ryhmässä kannustaen muita kohti parempaa terveystyöskäytymistä• ymmärtää liikunnan, ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden, elämäntapojen ja terveyden väliset yhteydet ja osaa ottaa ne huomioon toiminnassaan ja ymmärtää näiden merkityksen toiminta- ja työkyvyille

Opiskelija ymmärtää terveysosaamisen merkityksen oman ammattialan kannalta	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa ohjatusti ja tutustua terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistäviin liikuntamuotoihin • tutustuu ohjatusti oman alansa keskeisiin terveyttä ja työkykyä kuormittaviin tekijöihin • ymmärtää omien valintojensa vaikutukset toiminta- ja työkykyynsä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • hakee tietoa ja tutustua terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistäviin liikuntamuotoihin • tuntee oman alansa keskeiset terveyttä ja työkykyä kuormittavat tekijät ja osaa ottaa ne työssään huomioon • tiedostaa ja osoittaa ymmärtävänsä omien valintojensa vaikutukset toiminta- ja työkykyynsä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • hakee aktiivisesti tietoa ja tutustua terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistäviin liikuntamuotoihin • tuntee oman alansa keskeiset terveyttä ja työkykyä kuormittavat tekijät ja osaa ottaa ne työssään huomioon • tiedostaa ja osoittaa ymmärtävänsä omien valintojensa vaikutukset toiminta- ja työkykyynsä • edistää omalla osaamisellaan myönteisesti myös muiden asenteisiin terveysosaamista ja työkykyä kohtaan

Opiskelija oppii ammattialansa keskeiset työkykyä kuormittavat tekijät sekä ergonomian	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa ohjatusti oman alansa kuormitustekijät sekä osaa toimia toiminta- ja työkykyään ylläpitäen ja edistäen • toimii ergonomisesti ja tietää joitakin apuvälineitä • tunnistaa ohjatusti ergonomian merkityksen tulevan ammattinsa näkökulmasta • tunnistaa joitakin ergonomiaan liittyviä haasteita
Tyydyttävä T2	

Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa oman alansa kuormitustekijät sekä osaa toimia toiminta- ja työkykyään ylläpitäen ja edistäen toimii ergonomisesti ja turvallisesti ja käyttää erilaisia apuvälineitä ymmärtää ergonomian laaja-alaisesti tulevan ammattinsa näkökulmasta huomioi joitakin ergonomiaan liittyviä mahdollisuuksia sekä kehittämiskohteita ja osaa tarvittaessa puuttua niihin
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> tunnistaa oman alansa kuormitustekijät laaja-alaisesti sekä osaa toimia toiminta- ja työkykyään ylläpitäen ja edistäen toimii ergonomisesti ja turvallisesti työyhteisön toimintakyvyn huomioiden mahdollisuuksien mukaan erilaisia apuvälineitä hyödyntäen ymmärtää ergonomian laaja-alaisesti tulevan ammattinsa näkökulmasta arvioi ergonomiaan liittyvät mahdolliset haasteet sekä kehittämiskohteet ja osaa tarvittaessa puuttua niihin sekä tehdä kehittämissuhteita työyhteisölle

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisilla tehtävillä, erilaisilla projekteilla ja dokumentoimalla omaa toimintaansa.

1.27. OSAO, Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, paikallinen valinnainen osa-alue, Harrastuneisuus ja työkyvyn ylläpitäminen sekä työkykyvalmiuksien vahvistaminen, 3 osp (1241)

Harrastuneisuus ja työkyvyn ylläpitäminen sekä työkykyvalmiuksien vahvistaminen osa-alueessa opit vahvistamaan tietoja ja taitoja itsellesi sopivista harrastuksista, jotka tukevat jaksamista omassa tulevassa ammatissasi, edistämään omaa työkykyäsi ja vahvistamaan työkykyvalmiuksiasi.

Tämän osa-alueen voivat valita opiskelijat, jotka ovat suorittaneet Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, 3 osp ja Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet, 3 osp.

Harrastuneisuus ja työkyvyn ylläpitäminen sekä työkykyvalmiuksien vahvistaminen osa-alue on osa ammattiosaajan työkykypassia.

Ammattiosaajan työkykypassi OSAOssa (9 osp)

Voit hankkia koulutuksen aikana ammattiosaajan työkykypassin, joka on ammattiin opiskelevan työväline työkyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Työnhaussa passi osoittaa aktiivisuuttasi

ja kiinnostustasi omaa toiminta- ja työkykyäsi kohtaan. Oppilaitos myöntää ammattiosaajan työkykypassin, kunhan kaikki 9 osp on suoritettuna.

- Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, 3 osp (tutkinnon perusteissa määrätyt valinnaiset osaamistavoitteet)
- Terveysosaaminen ja ammattialakohtaiset työkykyvalmiudet, 3 osp (paikallinen valinnainen osa-alue)
- Harrastuneisuus ja työkyvyn ylläpitäminen sekä työkykyvalmiuksien vahvistaminen, 3 osp (paikallinen valinnainen osa-alue)

Laajuus

3.00

Koodi

1241

Tavoitteet

Opiskelija

- vahvistaa tietoja ja taitoja itselleen sopivista harrastuksista, jotka tukevat jaksamista omassa tulevassa ammatissaan
- edistää omaa työkykyään
- vahvistaa omia ja työyhteisönsä työkykyvalmiuksiaan

Arviointi

Opiskelija vahvistaa tietoja ja taitoja itselleen sopivista harrastuksista, jotka tukevat jaksamista omassa tulevassa ammatissaan	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none">• tietää harrastusten merkityksen työkyvyn edistämisessä ja tiedostaa harrastuksen merkityksen työssä jaksamisessa• aloittaa tai jatkaa itselleen sopivaa harrastusta ohjatusti• kokeilee ohjatusti uutta harrastusta tai liikuntamuotoa
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää harrastusten merkityksen työkyvyn edistämisessä ja osaa hyödyntää jotakin harrastusta työssä jaksamisessa ja ammattiosaamisensa kehittämisessä• aloittaa tai jatkaa itselleen sopivaa harrastusta• kokeilee uutta harrastusta tai liikuntamuotoa
Hyvä H4	

Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää harrastusten merkityksen laajasti työkyvyn edistämässä ja osaa hyödyntää erilaisia harrastuksia työssä jaksamisessa ja ammattiosaamisensa kehittämässä • osaa aloittaa tai jatkaa itselleen sopivaa harrastusta • luo omalla esimerkillään positiivista ilmapiiiriä erilaisia harrastuksia kohtaan • kokeilee rohkeasti erilaisia harrastuksia ja liikuntamuotoja sekä kannustaa myös muita erilaisiin harrastuksiin
---------------	--

Opiskelija edistää omaa työkykyään	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää ohjatusti omaa työkykyään • toimii ohjatusti työkykynsä edistämiseksi • vahvistaa ohjatusti omaa työkykyä tukevaa osaamista • hankkii ohjatusti lisää tietoa ja taitoa työkyvystä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää omaa työkykyään • toimii oman työkykynsä edistämiseksi • vahvistaa omaa työkykyä tukevaa osaamista • osaa hankkia lisää tietoa ja taitoa työkyvystä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • kehittää omatoimisesti omaa työkykyään • toimii aktiivisesti ja omatoimisesti oman työkykynsä edistämiseksi • vahvistaa ja syventää työkykyä tukevaa osaamista • osaa hankkia monipuolisesti tietoa ja taitoa työkyvystä

Opiskelija vahvistaa omia ja työyhteisönsä työkykyvalmiuksiaan	
Opiskelija	
Tyydyttävä T1	<ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia ohjatusti oman ja työyhteisönsä työkykyä edistävästi • osaa ohjatusti vahvistaa ammattialakohtaista työkykyä • osaa ohjatusti hankkia tietoa ja taitoa työkyvystä, osallistuu ohjatusti työkykyä edistävään toimintaan

	<ul style="list-style-type: none"> • toimii työyhteisössä
Tyydyttävä T2	
Hyvä H3	<ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia oman ja työyhteisönsä työkykyä edistävasti • osaa vahvistaa työkykyä tukevaa osaamista ammattialakohtaiset haasteet huomioiden • osaa hankkia lisää tietoa ja taitoa työkyvystä, osallistuu työkykyä edistävään toimintaan työryhmän jäsenenä
Hyvä H4	
Kiitettävä K5	<ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia omatoimisesti ja aktiivisesti oman ja työyhteisönsä työkykyä edistävasti • osaa vahvistaa ja syventää työkykyä tukevaa osaamista laaja-alaisesti ammattialakohtaiset haasteet huomioiden • osaa hankkia lisää tietoa ja taitoa työkyvystä, osallistua työkykyä konkreettisesti parantavaan toimintaan ja siirtää oppimaansa käytäntöön • toimii työyhteisössä yhteisöllisyyttä edistäen

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa kirjallisilla tehtävillä, erilaisilla projekteilla ja dokumentoimalla omaa toimintaansa.